

העולם הזה

המחיר
75
מיל

26. 1. 1950

ח' שבט תשי"ז

מס' 641

מחיר 1.2

האריה על הר הצופים מיחל לשחרור...

הצילום: בנו רותנברג

השבועון
המצויד
לכל

איתות - אורות להדרכת התנועה בת"א

אין לך כרך בעולם שאין בו אי-תותאורות להדרכת התנועה ברחובות. כבשטחים רבים אחרים, כן גם בענין זה הולכת תל-אביב בעקבות לונדון, פריז וניו-יורק.

כשהופעל איתות-האורות בצומת-הרחובות הרצל יפו-תל-אביב בפעם הראשונה, נאסף קהל רב לחנות בה צגה. המטרה היא, כמובן, שנהגי כלי הרכב ידעו את סימני האיתות בלא כל הרכה, אך בפעם הראשונה בא השוטף להסביר את משמעות הצבעים: אדום, צהוב וירוק. מלכתחילה נראים הדברים כה מסובכים: ירוק - ללכת; צהוב - להתכונן; אדום - לעצור.

הצילומים: קאופמן

התמונה למעלה:

נו, מה אתה מחכה, הרי הצבע ירוק!

באמצע:

רגע, סבלנות, הצבע - צהוב!

למטה מימין:

היכן השכנ? תחשוב רגע לפני שאתה מתחיל!

למטה משמאל:

אוי ואבוי! הרי הסימן הוא בפירוש אדום!

1899 האב איינשטיין לבנו אלברט : שמע, עצל שכמותך, אם תביא גם בשליש הבא בלתי מספיק במתימטיקה מבית הספר, הריני שולח אותך ללמוד סנדלרות אצל שולץ מעבר לרחוב. אלברט : איך שלא יהיה טובה סנדלרות ממתימטיקה; איני מבטיח מאומה.

1949 מאוניברסיטת פרינסטון מודיעים, כי אלברט איינשטיין המציא תורה חדשה, היא תורת "הגראוויטציה הכוללת", העשויה לשמש פתח לפענוח סודות הקוסמוס ותוארה כאפשרות לגשר בין עולם העצמים לבין עולם האנרגיה ע"י הכללת כל התופעות הפיזיות בנוסחה מדעית אחת. באותה הזדמנות נודע, כי רק מתי מספר בעולם ירדו לעומק תורת היחסות של איינשטיין. 2000

איתן (בן 9) : דן, לך הביא את הדומינו החשמלי. דן (בן 8) : הוא נשבר ושוב אי אפשר להשתמש בו. איתן : טוב, אם כן בוא נשחק בתורת היחסות. "המחלה הצרפתית"

צרת משבר ממשלתי חמור. 1901 צרת משבר ממשלתי חמור. 1949 צרת משבר ממשלתי חמור. 1989 מודרניזם

1889 מוכר הרהיטים פול פיקאסו סבור, כי בן אחיו נטרפה עליו דעתו. המסכן הזה, מספר פול, החל מללכך נידרות בזה שהוא קורא בשם ציורים קחים לכאן ולכאן, ללא טעם וללא כיוון, ככל העולה על לבו. איש אינו מבין בציוריו דבר, ולא עוד אלא שהוא רוצה למכרם... פול סבור שיש להביאו מיד לרופא עצבים. אפס, פייר אחיו סובר אחרת. הוא חושב שאין בן אחיו אלא גאון נסתר. אם אין אנו מבינים אותו — הוא אומר — יבינו אותו בדרך הבא.

לעזאזל הדור הבא — טוען כנגדו פול, — העיקר הוא אם אנו מבינים אותו! 1949 "ליטרטוריה גאויטה" המופיע במוסד קבה כותב: "ואשר לפיקאסו, אין להרבות בדברים. הכל מודים כיום, כי אין הוא אלא מסנוור את עיני הבריות בלהטוטים אבסטרקטיים תלושים, שאין איש מלבדו יורד לעומקם. הם עדות מובהקת לאולת יוגורה, לחוסר מעוף ואפקים — לאמנות מתנזרת והולכת". "פיקאסו, — כותב ה"ליאט פרינ סיני", אם אמנם אין הכל יורדים לעומק ציוריו, יוכרנא אלה השופכים עליו קיתונות זלזול ולעג, כי להם ולבקרם לא ישיאר זכר בעוד שנים מספר, בעוד שברור כשמש, כי אסכולת פיקאסו תהא אסכולת הדור הבא!"

1997 לונדון, גלריית גונס את גונס, שדרות סלמל. הלקוח : רצוני בתמונה יפה ורפרונטיבית. המוכר : במקרה נשתייר אצלנו עוד אורגינאל אחד משל פיקאסו, משהו נהדר באמת. הריהו לפניך — האשה בעלת החוטם האחד". הלקוח : מי הוא זה פיקאסו? המוכר : דומני שהיה מדינאי בלגי, שצייר בשעות הפנאי שלו. הקונה : נכון, נכון, והו אותו משוגע שישב כציר בארה"ב וצייר שם רבועים. המוכר : לא בדיוק אדוני, לפעמים גם משולשים.

הקונה : חושבני שאקח את התמונה הקטנה התלויה שם בקצה הקיר משמאל. המוכר : זוהי רפרודוקציה של רמברנדט — וזלה מאד. הקונה : כן, אני אקח את הרמברנדט... (לעזאזל מה שמו?) הנה, הוא מובן ועם זאת מודרני, את יצירתו של אותו בחור פיקאסו אני משאיר לדור הבא...

1913 כת המתבדלים באמריקה תובעת את התערבות מוחלטת בסכסוכים הפנימיים של יבשת אירופה. (הטפסים! הללו אינם מבינים, שוהו עסק ממדרגה ראשונה...)

1949 מיסטר פול הופמן, מנהל תכנית מרי של, הצהיר, כי עוד לא היה לארה"ב עסק טוב מתכנית "הסיוע הכלכלי לאי-

רופה. הרווח, — אמר מר הופמן — יבוא עם הזמן. 2000 מאון האוצר האמריקני שפורסם היום מראה, כי על חשבון "הסיוע הכלכלי לאירופה" שלמה צרפת ריבית בסך 9,000,000,000 פראנק; איטליה — מיליון וחצי ליריות; יוון — מיליון דרכמונים. לבנו של פול הופמן הוענק בימים אלה אות הכבוד המצויין של מסדר "הזמן הוא כסף".

ספרות וחיים 1889 בספרו "48 אלף מיל מתחת למים" מתנבא ז'ול ורן כי כיד דמיונו הטובה עליו על הצוללת. "טנטלוס" — הספינה הדמונית השטה מתחת לפני המים, הפכה כעבור כמה עשרות שנים למציאות קטלנית...

1938 הסופר האנגלי הג' וולס מתאר בספרו החדש את התקפת אנשי כוכב

לשון בינלאומית 1919 ד"ר זאמנהוף סבור, כי אם יסכימו כל דרי תבל להשתמש בלשון אחת ויחידה — הרי מובטח להם שבעולם ישורר השלום הנצחי. ד"ר זאמנהוף (המשך בעמוד 12)

ג. למך / נסיונותי כסופר צעיר

המכבד את עצמו, אינו משלם שכר סופרים". ראיתי שכל העתונים האלה משלמים מינוס שכר סופרים (העסק עלה לי כבר לירה אחת מלבד המנוי) ואת הספרו הבא שלחתי ל"לילה טוב" קבלתי מאו-תה מערכת מכתב ובקשונני בו שאגש אליהם. מהרתי. ישב שם בחור בדיוק כמוני. היו לו שפם וזקן ומקטורת ומכנסי ריפס וחולצה משובצת בצהוב וסגול, וזאקט משובץ אדום ולבן, עד שרצייתי לצעוק: פלגיאט!

הצגתי עצמי בשיא הבטחון העצמי: ג. למך. צנה: "שב. שמי אביתר תור. חכה רגע". נתלק לא חזר אלא לאחר שלוש שעות. בינתיים עיינתי בכל כתבי היד שאותה מערכת קיבלה, ומסקנתי שהנני גדול הסופרים בדרך תאשרה סופית: כשהחלתי לכעוס נכנס אביתר ואמר: "אה, או, שכחתי אתה מחכה לי. מה שמך?"

כבשתי עלבונני בחיוך: "לא שכחתי. לא אמרתי לך. "הכישור". משם החל מתגרד בפדחתו: "פרסמת ב"חצות" לא כן?" המטרה מקדשת את האמצעים! החלטתי ושקירתי: "חצות" היא במתי הקבועה. "יפה" — השיב — "אין אנו מדפיסים מי שמדפיס ב"חצות".

יש לכם ריב אישי? חקרת. — מה את תייר? שני העתונים הם בטאני מפלגות וריבות. — הספור שלחתי הוא ספור מל-חמה שלקחו בה חלק כל המפלגות! — ספור רע מאד לכל הדעות. — ספור אדיר! אפיקה של טול-סטוי! ליריקה של בירון! דרמטיות של איבסן! שמע גא תור — הפסקיני: "אל תתרגש. אתה צעיר וחסר כשרון. לכן יש לך תקווה. תת-בגר. תהיה מיושב יותר. תכתוב עוד פעם. ננסה לשלוח אלינו שנית. ננסה לקרוא".

פתאום ראיתי שזה עובר כל גבול. לחבר תור לא רק שהיו אותו שפם כשלי, אותו זקן כשלי, אותה רעמה סומרת, אותה כותונת משובצת בצהוב וכחול, אותו זאקט משובץ באדום ושחור, אותם מכנסי ריפס, אותם נעלי זמשיקרפ — אלא שגם לחבר תור חסר כפתור במכנסים! הייתי סולח לו על כל שאר הפלגיאטים, אבל הכפתור החסר, זה היה משהו אישי, אינדיבידואלי, שמהו שצייני בצורה מוטוריסטית את שרתי. זהו סופו של כל רעיון גדול. — הוא נגנב.

הוציא פיסת נייר מתוך המעטפה, קרא לעצמו ומלמל: "איני מבין". תמהתי: "מה פירוש אינך מבין? מהו כותב? מבקש סליחה? מתי ידפיס? תן לי את זה!". חטפתי מידיו את הנייר וחיוכי הוריק, הצהיב וחזר לקדמותו. בשולי השיר נרשמה הערה: "שיר פנומנולוגי באמת". הבינותי שזורך "התקרה" הוא ידיו האישי של עורך "הרצפה" ולא ניאות לגרום לו מורת רוח. שלחתי את השיר ל"הרצפה". נתישבת מול העירום, שתייתי כוס קוניאק וכבתי שיר חדש: "נצרה נכנסה לחדרי ערומה, דמומה, עגומה, אדומה, וחומה לחשה יקוד-טוד, רעדה במיטה, רעדה כשכולת גאה של חטה. ג. למך

יפית"א התש"י קבלתי תשובה קצרה והגינית: "אולי תכתוב פרוזה?". כלומר אתה שכשרי נותך נתוואו, מרוע תבוכו ימך על פניה, שהיא רק, כמו שכתוב באנצי-קלופדיה, השלב הראשוני, כלומר הפי-רימיטיבי, הריאקציונרי של ספרות העולם! השירה חסרה משמעות פולי-טית ויש לה נטיה ברורה לסרס את כוונותיה של המשורר. למשל, משורר שאינו מחבב צעירות בלונדיניות מוכרח לכתוב:

לחוצה אל לבי, גורתך הוהובה. אוהבה. אוהבה; אוהבה — אוהבה! לא הספקתי להרהר כיאות ברעיון פלאי זה, כי נשלחתי, כסופר צעיר, לועיית הסופרים העולמיים בפריז. הבעתי שם לפני גדולי סופרי העולם את הדעה, שנוצר כאן בארץ משהו גדול, שהעם העברי שיצר את התנ"ך מוכיח בעליל שזו היתה רק יצירת לידות לעומת מה שנוצר עכשיו בתל-אביב. בפריז כתבתי ספור מלחמה וש-לחתי ל"קרא והשמד".

כשחזרתי, בישר לי מוכר העתונים: "הדפיסו!". קניתי עשרה טפסים של "קרא והש-מד" (בסך הכל ל"י אחת) והחילקתי לבעל הבית, לשושנה, לחנה, לאנקה, לרנה, ליעקובה, לגבריאלה, ושלושה טפסים שמרתי למקרה שתבוא איזו משוררת אחרת. שרתי מוגית, נסעתי למערכת "קרא והשמד". נכנסתי לתוכה וישב שם פסוס דקדנטי שצחק בשמועו שבאתי לבקש שכר-סופרים: "כל בר יב רב יודע ש"קרא והשמד", ככל עתון

אמרתי לנפשי: למך! הבטח לעצ-מך עולם הזה ועולם הבא, קום והיה לסופר! זו דרכי מאו ומתמיד: שומע אנכי לעצמה של נפשי. קראתי מאמר באנצי-קלופדיה על מקצועי החדש (ספרות) ונתברר לי שהשירה קדמה לפרוזה. מתוך צניעות לא ביקשתי להיות יוצא דופן, ואהי למשורר. קניתי כותונת פלא-גל אמריקנית משובצת צהוב ואדום, וזאקט אמריקאי משובץ סגול ולבן, ומכי נסי ריפס. מכרתי את כלי הגלוח שלי והנחתי לפיאורי שתתארכנה, לרעמתי שחטמרי, לשפמי ולוקי שיגדלו פרא. קניתי כמה בקבוקי קוניאק וכמה בקבוקי שרי (בשביל משוררות), וכן רכשתי לי רפרודוקציה של עירום בגודל טבעי.

את לילי הראשון כמשורר בליתי ב"כסית" ושם בחרתי בשמי החדש — ג. למך. חזרתי מאותו מקום בארבע לפנות בוקר, מעורפל ומתנווד, אבל בהכרה מספקת לזכור, כי זאת היא שעתן הגדולה של המזונו. ישבתי מול העירום, כתבתי שיר בן ארבע שורות, תחמתי ג. למך, שלחתי לעתון "התק-רה", ונרדמתי בבגדי. במשך השבוע היו לי פגישות חשובות עם ידידים. ספרתי להם שבעקבות זעזוע נפשי עמוק הייתי למשורר. הידידים אמרו: המ-רק ורק ילדה אחת ביקשה לקרוא משהו מפרי יצירתי. ראיתי שהיא נדה, נתאהבתי והסכמתי: "לבקשה, בואי אלי לחדרי, שם בחושך דקלמתי לה כמה שירי אהבה בע"פ, וגם היא התחילה מדקלמת שירי אהבה בתת-רגשות רבה עד שכמעט ונתעלפתי. השקיתי אותה כוסית קוניאק. היא אמרה לי שאני מזכיר לה את מופסן. אני אמרתי לה, שהיא מזכירה את רומן רולן, והיה לנו טוב מאד.

ביום חמישי בבוקר קמתי מוקדם וקניתי ארבעה טפסים של "התקרה" בטרם יאזל. רצתי הביתה, נתישבת מול העירום, פתחתי את העתון — והי שיר איננו. לאחר שגם ביום החמישי לאחריו לא הדפיסוהו, כתבתי את המכתב הבא: — לעורך "התקרה"! לפני שבועיים שלחתי אליך את שירי "החל-מומים", עד כה לא היה לך הכבוד להדפיסו. עלי לדעת את תשובתך מיד, בגלל לחצה הכבד של מערכת "הרצפה" הדורשת שאשלח אליה מיד את השיר הפנומנולוגי.

אחרי כמה ימים הודיעני הדורר שהגיעני מכתב ללא בול וכי עלי לשלח דמי דואר כפולים. ראיתי שהמכתב הוא ממערכת "התקרה". נתיחלוור מהא פרוטות, חיתרתי על העורך, רצתי אל בעל הבית ואמרתי לו: "קרא!"

באל העתונאים

התונה בקבוצה ברת וברייך

התענינות עצומה מלווה את ההכנות לבאל-העתונאים שיערך ב-16 בפברואר וכל הכנסתו מוקדשת להקמת בית העתונאי ע"ש נתנו סוקולוב ו"ל. כל הציבור דורך לקראת המאורע החברתי בה"א הידיעה של העונה.

מכירת הכרטיסים החלה אתמול, אך עוד קודם לכן הגיעו ההזמנות ברום ההולך ומתגבר. המוזמנים יכולים להשיג את הכרטיסים במשרדי אגודת העתונאים, ת"א שדרות רוטשילד 27, בכתב או בטלפון 6264. בשעות 1-9 לפני הצהריים. המוזמנים מתבקשים לציין את שמם ואת כתבתם המלאה, שירשמו על התכונה, שתהיה בצורת ספרון קטן בשלל צבעים, מעשי ידי הצייר יוסף בס.

"מסמך" הנשף יהיה, ללא ספק, "עתון הבאל", שיוכן באחד מאולמי בית הבימה, ע"י מערכת מורכבת מטובי הכחות בעתונות העברית. עתון זה שיופס במהירות הבוקר, אחרי חצות, ישקף בהומור ובסאטירה פרקי החיי וציבורי, כן יידפסו בעתון רשימה של כל המשתתפים בבאל וצילומים מז הנשף.

קטעים מובחרים מתוך העתון יוקראו ע"י אמנים וקריינים וישודרו ברמ"ק קולים לכל אולמי בית הבימה. הע"תון יוצא סמוך לשעה שתיים אחר חצות, היא השעה בה מסתיימת, כר הדפסת עתוני הבוקר.

התימגית. הוא תפס מקומו ליד אחד השולחנות בחדר-האוכל, והחתן הכתיב לו את הכתובה. החתן היה לבוש חליפה ועודו עניבה לצוארו, והכלה היתה לבושה שמלת משי לבנה וצעקה לבן כיסה את פניה — חופה כדת וכדין... הרב קרא את הכתובה, אף איש מן הנוכחים לא הבין דבר וחצי דבר מכל שאמר. לאחר החופה, עטו מיד הכל על הזוג. האם המאושרת — עיניה זלגו דמעות-גיל; לא האמינה שתוכה לראות את בנה הקיבוצניק גישה כדת משה וישראל. והצעירים יותר הם מעשיים עוד יותר — נאחזו במין מנהג משונה. הקיפו את הכלה הצעירה, חיבקה בזה אחר זה ונשקו לה על פיה, למגמת לבו החתן... הכלה העלתה סומק בלחיה, ניסתה להיחלץ מידיהם, אך הנותרים אינם מניחים לה, כיוון שהתחילה, חובה עליה לסיים.

ההילולא נמשכה לאחר החופה. הכל שרים, מגישים ארוחת ערב חגיגית — בשר ביום, "ללא בשר", והבשר מתוק לחך שבעתיים, מאותה סיבה בלבד. האורחים מביעים דעות אפיקורסיות של קיבוצניקים כלל לא רע כפי שחשבו תחילה, והראייה לכך: ראו איזה זלזול...

קיצורו של דבר, השמחה נמשכה שעות מספר, ולאחריה החלו בריקודים. רק דקות מספר רקדו ריקודים, ומיד לאחר-כך ריקודים "סלונים"... הזקנים ושאר האורחים, שצריכים היו להשכים למחרת, ונחו את האולם ושכבו לישון. ועד מהרה הלך מספר הרוקדים ופחת. החתן עמד בחדר עם ממלא מקומו המזכיר והסביר לו את הדרוש להיעשות ליום העבודה למחרת, ובהדרגה פשטה הקבוצה את החג ולבשה חולין. אף סדרן העבודה הוריד את הלוח מעל הקיר, התיישב בניחותא וקבע את סדרי העבודה ליום המחרת. רק זוג רוקדים אחד המשיך בריקודיו, המשיך במרק, מבלי כל התחשבות עם כל הסובב או עם, סבב ורקד בחוסר-עניין, כאילו ביקשו לסלק את החול העוטה על הקודש.

המסיבון ניגן והם המשיכו, ללא הרף וללא קץ; הריקוד הבלתי נפסק...

פניתי לחדרו של אחד מידידי הרי תיקים, חבר גם הוא באותה קבוצה, וזמה חדשים רבים שלא ראיתיו. היו שם מספר חברים, והשיחה נסבה על נושאים שונים: על חברים שנישאו, ועל תינוקות שנולדו, הכל לפי רוח הערב... וכרגיל בין לוחמים ותיקים, נסבו הדברים גם על חברים שנפלו וחברים שנפצעו והפכו לנכים. אותה שעה פרץ אחד לחדר וקרא בהתרגשות: דונדה — זה היה שמו של בעל-החדר — אתה מוכרח לבוא מיד!! --

מה קרה? בשל מה ההתרגשות? — שאלו דונדה. — קלצ'קין, אתה יודע זה השחקן "הבימה", הגיע למשק... — ובכן, משום כך יש צורך להתיר רגז... — לא בעצם בואו הענין — השיב המודיע, אך, לא תאמין, הוא עלה את

הטרקטור וזו ממקומו והחל לנשוף ולגנוח בעלייה הקשה. שמחה התיישב לידו, ולחש באוזני: — אפילו לא הספקנו לנקות את ה"טריילר" הזה מהזבל שהובילו בו בשעות היום... — ותוך כדי דיבור חיך אלי בבושה, והיפנה מבט מלא רחמנות לנוסעים. אמנון, שישב על כנף הטרקטור, פנה אל שמחה בקול צעקה שנבר על רעש הטרקטור: — נו שמחה. מתי ניסע לחגיגת נישואיך? — בקרוב! — צעק הטרקטוריסט בהחלטיות, מבלי שישב את עינו מה-דוך.

כיון שקבעתם ביניכם את כל הסיפורים — השיב שמחה — איני צריך אלא לישוב ולשתוק... לאחר כחצי שעה של נסיעה נתגלה

כל ההכנות המוקדמות כבר נעשו לשביעת רצון הזוג, כיוון שהתחן בערוב היום. החתן, כיוון שהוא משמש כמוכיר-חוקי, אין זמנו פנוי להכנות בכלל, ומשום כך הוטל הכל על שכמה של הכלה המסכנה. עמדה וגורה פיסות-נייר לבנות בצורת כרטיסים, וכתבה עליהן בכתב-יד מוגל, (בעפרון כמובן) הזמנות לנישואין. למטה, בשר-לי הגליון, חתמו בעלי השמחה החתן והכלה — שמות האורחים לא צוינו כלל — גם הם מוזמנים ככל השאר... נפגשנו בתחנה המרכזית, אנו כמה מידידי החתן והכלה, ואף מקרובי המשפחה של הזוג הצעיר. אותו יום באה אמו של אחד מחברי הקבוצה מדרום-אפריקה, והוא הביא אף אותה לחוג עם הקבוצה את מאורע הנישואין של זוג התיקים.

ובכן — הצהירה בפנינו ה"עולה החדשה" באנגלית — נראה כיצד מתחננים אצלכם כאן בישראל!...

לאחר כשעתיים ומחצה של נסיעה הגענו לנהל, מקום בו היו צריכים להמתין לנו כלי-מקום של הקיבוץ. היה זה לעת ערב, וחשיכה כבר ירדה על הארץ, ואנו עומדים וממתנים לכלי-הרכב המקוה. לפתע בקעו מבעד לאי-פלה קולות-נפץ ורעמים; הכל נשאו עיניהם אל השמים ובהלה מחשש גשם, אך השמים היו בהירים לגמרי, וכוכבים קרצו לכאן ולכאן כמגנחתים לפחד האדם. עוד קהל המוזמנים עומד ותוהה, ולפתע הגיח בקול תרועות טרקטור בעל-גלגלים הגורר אחריו עגלה מעלה רוח. האנשים הביטו תחילה בחשש-מה ביצור המשונה שהועמד להסעתם, אך בשידולם של חברי הקבוצה ובעזרתם, החלו עולים כשהם נושאים עמם את צורותיהם השונים.

הטרקטור החל לנוע, והנוסעים נשמו לרוחה. לא הספיק לזוז אלא אמות מספר, ולפתע הדביקו גיפ שבה במי-עוף, ומתוך הגיפ נשמע קולי-בלהות: — עצור, חיים עצור!! — הטרקטור נעצר, ומתוך הגיפ קפץ שמחה, מרכז המשק:

-- הטנדר התקלקל שוב. המנוע כבה לפתע, ושוב איני יכול להדליקו. הש-ארתי את הרב ליד הטנדר, הוא כבר ישגיח עליו, אך השאלה היא כיצד להביאו למעלה... —

למי, כוננת? — היקשה מאן דהוא מאחור — את הרב, או את הטנדר?...

למעשה את שניהם — השיב שמחה — אך יהיה קשה יותר לגרור את הטנדר מאשר להביא את הרב... — ובכן, מה בדעתך לעשות? — שאלו הטרקטוריסט.

רצוני לעלות למעלה לקבוצה, או-לי אמצא שם מכונת של אחד האור-חים, ונרד בה להביא את הרב לרא-שונה: את המכונת נגרור אחרי-כך.

לקט מירמרות / מאת זאב כהל
ההתגלויות העזות ביותר באות לא פעם אחרי... הומן.
אל תגיד: "תם עולמי! חי טוב אינם שווים פרוטה!"
בא זמן כהי כל בן-אדם שעה שהוא מבוקש על ידי החיים בדייקנות של מחוג מצפן, בא זמן שעה שקול מגובה מחרידך עד עומק נשמתך ופוקד עליך, קום, התייצב!
או לך! צעד לקראת הקריאה בעינים עצומות ובביטחה של סהרורי, כי גורלך הוא אשר קורא! כי לצללה שעתך!
תחת מבט כבוי דועכות לא פעם הלהבות הגדולות ביותר.
שתיקת האיש הגידון אינה תמיד ראיה לאשמתו, לעתים הרובות מאד היא הביטוי העמוק ביותר של בוז מוחלט לאספסוף ולמשטטו.
מיתר קרוע מבכה את מיתתו זמן רב לאחר כך.
זכרון האיש מאריך חיים ממעשים.
המכאיבים לנו ביותר הם... בעלי הרחמים.
יש שהשחקן צוחק והקהל בוכה;
יש שהשחקן בוכה והקהל צוחק;
אך יש שהבמה שוקעת ו... המסך טרם ירד...

באופק חצרי-המשק, כשהוא מואר כילו באור-יקרות לרגל המאורע. חדר האור כל נצץ בכל עשרת חלונותיו שעטו וילאות חדשים; קישוטי נישואי-צבעוני נין היו תלויים לו בתקרה.
החתן קיבל את פני אמו וקרוביו, הולכים לחדרו, ונפרד מהם מיד:
— אני עסוק מאוד — התנצל בפני-הם — שבו כאן! אחזור במהרה — ומיהר בצעד נחפו החוצה.

דונדה יצא וכעבור דקות מספר חזר והשחקן לצידו. לבוש היה חליפה ספרד-טיבית, מעיל מגוקד, מכנסים אפורות וכובע בעל מצחיה לראשו. הסיר כור בעו, נתגלה שיער צהוב בהיר וגבות עבותות השלוחות כחיצים מעל לשתי עיניו. החברים הצטרפו מיד אל דונדה ועזרו על ידו לנחם את השחקן המס-כן, אך הוא טען לעומתם שהדבר לא פגע בו עד כדי כך, ובדרך כלל הנהו ספורטאי ואף גרשם לצליחת הכנרת, שלא התקימה לרוע מזלו. אך החברים הוסיפו "לנחמו" ללא הרף, אחד אף העיו ואמר שהמקרה יכול לשמש כנו-שא לרשימה... לבסוף קם השחקן וי-צא החוצה.

רצוני לשאוף אוויר-צח... — התנצל בצאתו את החדר.

לאחר כשעתיים של צפייה, נתבשרנו כי הביאו את הרב. היה זה רב בגיל העמידה, בעל זקן שחור, מבני העדה

טזעט
נגד דינמטיזם וגרייפה
יותר מ-5000 רופאים מאשרים את פעולתו הבטוחה
נסיון אחד משכנע
logal

שלמה ארוי

הואיל ועם הקמתה של מדינת ישראל שבה ירושלים להיות הבירה והואיל והכנסת החליטה על העברת הממשלה והכנסת לירושלים, הואיל וקשיים המעשיים להעברת הממשלה והכנסת סולקו ברובם והממשלה מבצעת את העברת המוסדות - מביעה הכנסת את רצונה, כי בניני הקבע של מקום מושב הממשלה (הקרית) במקום מושבה שנקבע בירושלים - יבנו במהרה - כך נאמר בהחלטה אך הדרך מן ההחלטה אל המעשה ארוכה ומלאה חתחתים. מבצע ירושלים, שאיחר אמנם במקצת, מבוצע בקצב רב בהנהלתו של שלמה ארוי, מנהל לשכת הקריה.

אנו עומדים להעביר את מרבית משרדי הממשלה לירושלים במידה שיש אפשרות לשכנם, הננו משתדלים לא לפגוע בתושבים. הבריטים עשו זאת בפשטות: זרקו אנשים ומוסדות במקום מגוריהם. אנו הולכים בדרך אחרת לגמרי, הננו משי תדלים לצמצם את המשרדים הקיימים שם ומעבירים מוסדות צבאיים למחנות. לא אין ביכולתנו לרכוש עתה את כל המשרדים במקום אחד כמו בתל-אביב; הם יהיו לפי שעה מפוזרים בבנינים שונים עם רכזיהם סביב בנין גינרלי. הננו תופסים עתה עשרה בנינים גדולים. משרד ראש הממשלה ישוכן באגף החדש של בניני הסוכנות, המשטרה הבנין הבולשתי הבריטי. שופץ ונבנה מתחדש שני הכרוזים יהיו ברחוב יפו וברחוב יוליאן. משמונה עשר משרדי הממשלה ייש ארו 3-4 בתל-אביב, ביניהם הבסטון והחוף. בעת ובעונה אחת עוסקים בתכנון שטח הקריה בירושלים שנקבע בגבעת רם, שכונת שיין באדר לשעבר, הגובל עם רחביה ובית הכרם, כבר נסלל הכביש הראשי לקריה הקבע והעבודה מתקדמת במידה שהתקציב מרשה זאת. יש לקבוע שניגושנו להעבה עוד לפני ההחלטה הרשמית והתחלנו להכשיר את הקרקע להקמת בניני ממשלה ממש, הרי הקריה בתל-אביב והי מקום הנוכחי אינם אלא אכסניה זמנית בלבד.

ארוי ניגש לשולחן הקטן העומד בפינת החדר ומראה לי תכניות מעובדות של בנינים מודרניים ביותר וגם נאים ביותר, מותאמים לנוף הירושלמי המיוחד. - בודאי יוכרו תחרויות על תכניות הבנינים החשובים יותר, כגון משרדי הנשיא, ראש הממשלה, הכנסת, ועדה מיוחדת של אדריכלים, שהורכבה על פי יוזמת ראש הממשלה, בדקה ושיפרה את התכנית שהוכנה על ידי אגף התכנון, אחי עמדתי בראש הועדה הזאת. הועמד לרשותנו שטח של אלפיים דונאם בערך הקשור עם העיר על ידי כביש חדש, לא יהיה עוד צורך לעקוף את בית הכרם, שכן אפשר יהיה להגיע לשם ישר מרחביה. יחד עם זה משנים אנו את הכניסה מתל אביב ונשנה את צורת רחוב יפו.

הטילו עלי את תפקיד העברת המשרדים - ממשיך מר ארוי בטון שקט ומתון, האופייני לדיבורו ומוסיף בחיוך קל - סבורים כנראה שאין לי מה לעשות, אם כי הנני מטפל בכל הדברים הטכניים הקשורים במשרדי הממשלה המרכזיים החל מבניה,

תכנון, רוטט עד שירותי מים, חשמל, סניטריה ועד גינות בכלל.

במה עסקת בשנים האחרונות?

הייתי בירושלים בימי המצור, עבדתי במטה בתורת מפקד תחבורה. הנני אדריכל לפי מקצועי, עבדתי כ"מחשב כמויות" במחלקה לעבודות ציבוריות. בסוף 1948 חזר המהנדס רייזר למחלקה הטכנית של הסוכנות ואני נתמנתי במקומו למנהל הקריה. לא היה כאן אף כביש אחד כשבאתי, לא מדרכה ולא גינה. כבישים לא היו מעולם, גינות היו, אך הבריטים הרסו אותן עד היסוד, רק העצים ניצלו מפני הוואנדאליזם. הבנינים היו עזובים, הכרח היה לשפץ אותם, לדאוג לחשמל, לאספקת מים סדירה, עלינו היה לדאוג לבניני עזר, למגרשי חניה, להסעתם המרוכות של הפקידים וכו'.

מתי עלית?

ב-1920, בגיל 17 כחבר הצופים של השומר הצעיר. עבדתי בסלילת כבישים עפולה - נצרת. קראנו או לכביש זה עפולה - צרות. אחרי כן עבדתי כפועל בנין, עליתי לדרגת מנהל עבודה בתערוכה הראשונה שנערכה ב-1924. נהלתי את כל עבודות הבניה; נסעתי לגרמניה ללמוד הנדסה ואדריכלות. אחר שובי עבדתי שנה בתורת אדריכל פרטי בתל-אביב ונכנסתי לשירות הממשלה הבריטית בתורת סגן המהנדס המחוזי בשכם. הייתי היהודי האחרון שהוצא מן העיר באוטו משוריין עם פרוץ המהומה בקיץ 1929. אחרי כן עבדתי כמשרטט במרכז העברי דות הציבוריות, השתתפתי בבנין תחנות טגרט בכל הארץ ותכננתי 14 מהן.

מה יהיה על הכנסת?

היא תנדוד ביחד עם הקריה עד שתגיע אף היא למקום קבע. בעוד כמה שבועות תעבור לבנין פרומין ברחוב המלך גיורג' ותשכון שם 6-9 חדשים בערך; אחרי כן תעבור לבנין בית העם - מכבי. שני הארגונים האלה מקימים בנין גדול ע"י מועדון מנורה והממשלה תעזור במימון הבנין. גם שלב נדוים זה ייגמר ונזכה בבנין פרלמנט ישראלי ראוי לשמו. ברור שיכריזו על התחרות אדריכלים לבנין זה, שיהא המרכזי והמפואר ביותר בגבעת רם. לפי הערכתי יעברו שלוש שנים עד פתיחת הבנין.

ומה יהיה גורל הקריה בתל-אביב?

היא תשמש מרכז השלטון המחוזי המאוכלס עתה בבתי מגורים. כך יוחררו אלף חדרים בערך, בשורה טובה לזוגות צעירים. עד כה עבדו פקידינו בצפיפות בלתי רגילה, למטה מכל רמה מקובלת. פקיד זקוק בדרך כלל לחמשה מטרים מרובעים. זהו שטח המחיה שלו; אנו נתנו לו הרבה פחות מזה, עתה נוכל לשפר את נאני עבודתו ולהקל על הקהל.

מי מטפל בשכון הפקידים המועברים לירושלים?

אכסנתי אותם בפנסיונים בלי משפחותיהם. הסיכויים דלים מאד בשטח זה. דומני שתחלוף שנה עד אשר יחול שינוי לטובה במצב. בינתיים יקבל הפקיד דמי אש"ל שטרם נקבעו. הנני דואג להסיעם הביתה ביום ו' והחזרתם ביום א'. עתה הננו מסייעים כשלוש מאות איש לשבוע, אך מספרם יגדל, שכן לפחות 1500 יועברו מבין 2500 פקידי הקריה. חלק מן הפקידים יתפטר בגלל ההעברה; את מקומם ימלאו פקידים ירושלמיים.

הרושם שיש לך משיחה עם שלמה ארוי היא, כי הידים שבתן הופקדו הענינים היגיעים והקשים של ההעברה - נאמנות.

ברוך אגדתי

יבוא יום ו' עיר הסרטים" שעליה חולמים אנו כיום בהקצין, תקום על תלה; תעשיית הסרטים תשגשג ותפרח. אז יציג מישור - איזה עתונאי בודאי - את השאלה הטבעית: "כיצד זה התחיל?" מי עשה את הצעד הממשי הראשון ליצור סרטים בארץ, ואז ילך אותו עתונאי לרחוב יצחק אלהן 13, לצריפו הקטן והנחמד של ברוך אגדתי, ויקבע: זוהי עריסתו של הסרט העברי. אותו צריף בשכונת ברנר הוא הוא הבנין הראשון בארץ אשר הוקם לצרכי הסרטה בלבד. שם הוכן הסרט הקולני העברי הראשון, זאת היא הארץ."

אותו צריף העניק לנו בשבוע שעבר שוב חתייה בלתי רגילה. זה היה שוב סרט, אך הפעם לא אפור, לא שחור-לבן, אלא סרט בצבעים בשם "תל-אביב היפה בחורף". ואיזה צבעים! שיטת "טכניקולור" הוכתה שוק על ירך. "אגאקולור" זה שבה את הלב,

לא, שבה קודם כל את העין על ידי צבעים טבעיים נהדרים כל כך שלא ראינו דוגמתם על שום בד. הגברת נטליה קאלמוס, בעלת "טכניקולור", יכולה ללכת לבית ספרו של ברוך אגדתי, המשלב בתוך עצמו את תכונות צייר רגישות ואיש סרטים מובהק. כך היה הפרי נאה ובשל ביותר. אגדתי הראה לנו את תל-אביב זו מנקודת מבטו. ואין לך נסיון מרתק מזה: מדאים לך דבר מוכר יפהיפה מ"זויות" חדשה. אחר ההפתעה המדהימה מתחיל אתה להטיף

הצילומים: מ. פורשמן

לעצמך: כיצד לא ראינו את כל היופי הזה, הטמון בעירי? הראייה היא האדם. אמור לי מה אתה רואה ואגיד לך מי אתה! הננו מגלים בהדרגת אגדתי תל-אביב חדשה, מוכיחה מן העין. כל עיר היא סטאטית, מצלמת אגדתי - דינאמית. המכשיר נוסע ועובר על פני תל-אביב. אגדתי שקל יפהיפה מה עליו להראות לנו ובוחר במקומות ציוריים כל כך שלא שערנו מעולם שהם קיימים בעיר זו. הנה כתם אדום בתוך ירוק, הנה סגול וכל גווניו, הנה קונטראסים של אור וצל המתוארים ביד אמן, סרט שנוצר מתוך גישה מובהקת של צייר. איזו שקיפות של צבע. יוצר הסרט הופך את תל-אביב לאקווריליה חיה לנגד עינינו התמהות. ה"מה" אינו חשוב כאן, אלא ה"איך" אתה נסחף עם הסרט המוליכך אל תוך עולם שהוא כולו שקט אידילי, יופי מזוקק שבעתיים.

אגדתי לא עשה את הסרט הזה שהצגתו נמשכת חצי שעה על פי הומנה. הוא עשהו מתוך דחיפה פנימית, מתוך נטיה אמנותית גרידא. הוא רצה להראות איזו אפשרויות גלומות כאן על אף האמצעים המוגבלים. אפשר ואפשר ליצור כאן סרט צבעוני ראוי לשמו. הוא הוכיח את הדבר ובוזה עשה את שלו, עתה בא תורם של מוסדות וארגונים שלא ידעו, בודאי, שדבר זה הוא בגדר האפשרות והמעוניינים להצביע על עבודתם ועל הישגיהם באמצעות התעמולה הפשוטה והמשכנעת ביותר: הסרט. בל גבזו קולנוי העברי הראשון יצר גם את הסרט הצבעוני העברי הראשון: נתן-נא לו האפשרות להמשיך בעבודה חשובה זו.

המדינה הזאת

הכנסת
מאת ש. יוסף

לשתילת המטעים. רבים מבין עולי בולגריה מנוסים בגידול הטבק ובעיבודו, ואולי ימצאו משפחות המוכנות להתפרנס מענף זה ולפתחו בשביל הישוב כולו. עליידי כך אפשר לחסוך מדי שנה בשנה דיבויים בשיעור מאות אלפי פי דולרים לטבק מחוץ לארץ. לחק לאים הותיקים ידועים הקשיים שהיו בעבר בגידול מטעים אלו, ובעיקר קשיי העבודה אחרי תלישת העלים, שהוציאו את היד היהודית מלעסוק בזה. אך כלום יש הצדקה לכך? בעזרת פועלים מנוסים אפשר לעשות רבות במקצוע זה, ואולי אף יעלה בידו לטפח זנים חדשים, הקרובים יותר לטבק וירגיניה האהוב ביותר על קהל המעשינים. הגליל יכול ליהפך ל"ארץ הוירג'יניה שלנו".

שויתר היה זה ד"ר י. לאם. היחיד בין 24. במונח התלוצצו, בנוסח הידוע: — זו הפעם הראשונה, אחרי 2000 שנה שאחד בין 24 מותר על רשות הדיבור.

עתונאי ולא צוללת
ועד מראשי הסיעות, שמתפקידו להקצות רכיבים לנאמנים על חשבון הזמן הכולל של הסיעה, התעניין אצל העתונאים הקרובים לסיעה, מדוע לא פירסמו אף מלה אחת מנאומו של גואם ממולץ אחד, שמחשיבים אותו מאד בתוך הסיעה ומעט מאד מחשיבים אותו העתונאים. — עתל עשיתם לנאום... היה זה נאום יפה... הנאום השמיע דברים חשובים ועמוקים, שופע פנינים ממש... על כך ענה העתונאי המפלגתי: — יתכן, שהנאום שפע פנינים, אולם אינני דולה פנינים, אני רק עתונאי... יתכן שנשמעו דברים עמוקים אולם אינני אמודאי היודע לרדת לעומקים כאלה, ויודאי שאינני צוללת...

תפקיד שאי אפשר להגביר על הגבר
ראש הממשלה מתנגד ל"אפשר להגביר על הגבר" אלה שהציעו להטיל על האשה בצבא גם את השירות ביחידות קרביות: "היה חכם אחד גדול שחי לפני 2400 שנה והוא דרש שהאשה צריכה להיות שווה לגבר בכל; גם במלחמה אין זה מקרה שבמשך 2400 שנה אלה לא קבלו את דעתו בשום מקום בעולם..."

ראם הממשלה מכבש השתתפות בצערו
הענין החל בזה שחבר הכנסת י. מרידור (חירות) הביע את צערו על כך, שראש הממשלה הבטיח, לדבר ריו, להניח את תיק הבטחון ולא עשה זאת.

כנראה נגע מאד צערו זה של חברי האופוזיציה אל לבו של מרידור בן-גוריון, והוא הקדיש קטע שלם מנאומו התשובה שלו לרגשותיו של מרידור.

מר מרידור מצטער על שלא הסתלקתי מתיקה הבטחון. אני משתתף בצערו זה. אני שותף לדעתה, כי המצב בענייני הבטחון מחייב שאל-חלק כבר. אולם יש לו ההזדמנות להשתתף גם בצערי. אינני רואה סיכויים קרובים להסתלקות...

שר הבטחון חברת הכנסת חנה הצליח
למדן (מפ"ם) הזכירה אצל... נשי בנאומו על אודות הארץ הקיינים — הטראקטור במשקו נעץ. באורח רמזי "התפתר" אלוף זה. אולם אנשי מפ"ם יצרו מושג חדש בדבר האלופים, חב"רי מפלגתם, שאינם עוד בשירות: הם "התפתרו"...

ראש הממשלה סיפר בנאומו התשובה שלו, כי הוא עצמו שידל את "האלוף" על הטראקטור, כי ישראל בשירות ולא הצליח לשכנעו. אולם ההצ'חה האירה לו פנים במקום אחר:

— היה מקרה ושר הבטחון היה צריך ללכת לנשי קצינים גבוהים, כדי להשפיע עליהן שבעליהן לא יתפטרו משירות קבע בצבא. וזה לפעמים הצליח יותר מכל דבר אחר...

על אחד הספסלים של האורחים החשובים מאד ישבה רעייתו של ראש הממשלה. היא הסמיקה תוך גאוה על בעלה בעל ראש השיבה.

הצמר יעשה חם יותר...
כי הכביסה בטקסטיל שמפו ללא סבון מרככת את חוטי הצמר ושומרת בפני התקשות והתכווצות; היצמר הצבעוני נעשה למבריק ומוהיר יותר, היצמר הלבן נעץ נקי כשלג שירד זה עתה...
טקסטיל אמרי
המפיצים היחידים: חברת נורית בע"מ.

ארץ ישראל

הגדיל ארץ הטבק

כל אלה אשר השתתפו בכיבוש הגליל בודאי יזכרו את הטבק הרב שמצאו בכל כפר וכפר. במחסנים ובבתים מצאו חבילות ארוזות וכבושות, זו על גבי זו. מתחת לתקרות הביקחות היו תלויות מתרות עלי הטבק ליבוש, ואף בחוף בחצרות הבתים התגולל הטבק לרוב. מתמיד הצטיין הגליל בגידול טבק מקומי, והאוכלוסיה ניצלה את רובצי ההרים לגידול זה. בראש פינה, כוכורי, עסקו האיכרים בגידול עלי הטיבק, וחברה גדולה הקימה גם מחסן לאיסכון הטבק בקצה המושבה. אך היום שוב אין זכר למטעי טבק, כאילו לא היו כאן מעולם. חודשי טבת ושבט הם החודשים להכנת משתלות הטבק. עדיין ישנה האפי שרות להיכון למשתלה ולהכשיר ארמות

ואריאציות על "צפור נפש ואשה"
זמן גיוס האשה משנה נפש ואשה" לשנתים. הנימוקים — רבים הם. יש נימוקים שאומרים אותם ויש נימוקים שרק מרמזים עליהם. חבר הכנסת א. גרינויט ברג מה"דתיים" הגדיר את התנגדותו סיעתו להצעה זו בצורה קצרה וקולעת: — חוק זה נוגע לצפור נפשה של האשה... היה זה נימוק חזק לרגע, אולם במונח החלו מצרפים לאמרת-כנף זו תליתלים של הלכה. ואחד מה"דתיים" אף למד "גמרא" בזה הנוסח: — "צפור נפש האשה" — מאי קא משמע לן? אני מכיר צפורה אחת והיא אשה... אני מכיר אשה והיא "צפור", לא עלינו... אני יודע כי לצפור יש נפש, כשם של-אשה יש נפש... אולם של נפש האשה יש צפור — מגין זאת לנואם? תמני.

אחד בין 24 — ובכן, כמה זמן להקיציב לכל נואם? — שאל הויר, כדרכו, לפני התחלת הויר כוח על הצעות השינויים לחוק שירות הני הבטחון; ומיד הציע 10 דקות. אולם סימני אישביעת רצון גראו על פני חברי הכנסת מכל הסיעות. — אני רואה, כי הצעתי נתקבלה בהתלהבות שלילית — פסק הויר. נמצא מישהו שהציע להגביל את זמן הנאומים ל-5 דקות. נצרכה הצבעה בין 5 לבין 10 דקות. לא היה רוב מספיק להצעת ההגבלה ל-5 דקות; הויר מעיר: — לעת עתה ידבר כל נואם 10 דקות עד — אשר בעצמכם תדרשו 5 דקות. נרשמו 24 לרשות הדיבור. בכל פעם ניסה חבר אחר להציע "סיום הוירכוח", אולם הכנסת דחתה זאת. הויר עצמו ניסה לשדל את הרשומים "לותר", או למשוא. 23 נאמו. אף על פי כן נמצא אחד

תצא מצפה למרחב

על אחת הרמות מעל ים הכנרת מעי רבה שכונת המושבה מצפה שנוסדה בשנת 1900, בעזרת הנדיב הידוע, הבי רון רוטשילד. בשנים הראשונות קראו למושבה זו גם בשם עין-כתב על שם המעין הנמצא בסמוך לכפר. אך במהרה איכזבו המעין את מימיו המעטים, והמים היו במשורה. השנים חלפו, קמו ישובים חדשים מסביב, והגליל התחתון הפך יותר ויותר למרכז להתיישבות המבוקסת על משקי פלחה. אולם בעקבות הדרישה בשנים האחרונות להקטין את שטחי הקרקע אשר לכל משק, כדי להרבות את מספר יחידות המשקיות, נמצא גם פתרון לבעיית המים. כפר היטים השכן מקבל את מימיו מהכנרת מעומק 270 מטר, ודבר זה פתר במידת מה את בעיית המים גם במושבה מצפה. אך לא זו בלבד שאין המושבה במקום מתפתחות אלא שהיא מצטמצמת; מעשר המשפחות שישבו בה בשנת 1940 שררו היום רק שבע, עם רכוש קרקע גדול. תמוה ביותר שהמוסדות הדואגים כל כך לישובם מחדש של כפרים נטושים ולהתיישבות חדשה, ואילו מניחים את הישוב הזה בבדידות. האם אין מציל וגואל למושבה ותיקה זו? פעם אמרו, כי בכל אשמה חברת פיק"א, שעייכבה את התפתחות המושבה. במי יש לחפש את האשם היום?

טקס הנוחת אבן פנה ל"בית אמריקה" בת"א

משמאל לימין: ג'יימס מקדולנד, שגריר ארה"ב בישראל, ב. דוקר, יו"ר הנהלת הסוכנות, פ. מונוסון, יו"ר ועד הבנין, ראש הממשלה ד. בן-גוריון, ד. פריש, נשיא ההסתדרות הציונית בארה"ב והרבנים גודל ואונטרמן. הצילום: א. פרנקנהיים

משמר-כבוד של אנשי צ.ה.ל. ליד ארוננו של הקולונל אליעזר מרגולין, מפקד הגדודים במלחמת העולם הראשונה, שהובא מאוסטרליה לקבורה ברחובות.

הצילום: מ. פשיטיצקי

שמחה פנחסי ז"ל (מימין בצבא ההגנה לישראל)

בן כפר סבא. נולד ב-14.10.28 בתל אביב. נפל בחזית לאטרון ב-25.5.48.

קוראינו כותבים

"קול ישראל"
אינו נשמע בצפת
 בעלי מקלטי הרדיו בצפת תמהים מאוד על העובדה שהנהלת שרות השידור החמור שאינו נותן שום אפשרות לשמוע את "קול ישראל" בערבים החל משעה 6.30 - עד סוף השידור. ההפרעות ממטרות את העצבים ואין כל הנאה בהתאמצות להאזין לתכנית המשור פרת של "קול ישראל" בערבים בה בש"ע שמספיק להזין את כפתור המקלט במילימטרים וחלקי מילימטרים והבן שומע את התחנות הערביות החל מברית, דמשק ושאר תחנות המזרח התיכון. האם אין תקנה למצב המזוה הזה? אני מקווה שהנהלת הרדיו תשים לב לעובדה שצפת נמצאת במדינת ישראל ובתור אורחים שכאלה אנו ממלאים את כל החובות המוטלים עלינו; למה זה, איפוא, ישללו מאתנו את הזכויות? המעוות מחייב תיקון לאתגר.
 בשם חובבי מוזיקה ורדיו
אחנן זלץ
 צפת, ת. ד. 17.

לאין סוף הגיע לאותו כרמי, ששיפצו, טיהרו ועשה אותו פסנתר לתפארת, בעל צליל עוגב מקסים - זכר לתקופת הריניסאנס.
 כנראה שנגזר עליו על הפסנתר להמשיך בנדודיו, ומספרים שהוא עומד לצאת בימים הקרובים להוליבו, ואולי אף בשירות המגבית המאוחדת בארה"ב. חזקה עליו שיעורר לבבות וכיסימ...

רבי יהודה בשיבה טובה נפטר בתל גור ז"ל

מחבר המלונים העבריים, רבי יהודה גורגרונובסקי. המנוח נולד בשנת תרפ"ב (1862) בעיירה פוהוסט שבפלך פונוסק ברוסיה, למשפחת רבנים וראשי ישיבות. למד בישיבות לוצק ולוויץ. בעברו לחילגה החל לפעול למען רעיון ישוב ארץ ישראל בקרב הגויע המשכיל ויסד חברה "שומרי שערי ירושלים". בתרמ"ז עלה ארצה והיה זמן מה פועל חקלאי. אחרי-כך עבר למקצוע ההוראה במושב מוכרת בתל (עקרון), שם נשא לאשה את רחל ניימאן. חיבר ספריילמוד שהונחו בבתי-הספר במושבות הבראון. השתתף ב"השולח" במאמרם ובהוצאת "רושיה" בתירגום ספרים במקצוע הספרות והספר. בעברו ליפו היה ממוסד בית-הספר העברי לבנות והצטרף לא גודת "בני משה".

מעבודת הוראה עבר לעבודת בנק אות ושימש מנהל סניפי א"ב בבי"ר ות ואחרי-כך ביפו. בתפקיד זה הוא מסייע לגאולת קרקעות ולהתרחבותה של תל-אביב.
 כל שעות הפנאי הקדיש לעבודת בלשנות, חיבר "מלון של כיס" (ביחד עם ד"ר י. קלויזנר), מלון רוסי-עברי, מלון עברי (יחד עם ר' דוד לילן), מלון מלמים לועזיות, ועד יומו האחרון עבד על שיפורו והרחבתו של המלון העברי שלו, שהוא כיום ספר שימושי הכרחי בכל בית עברי.

יהודה גור היה דמות מפוארת של חלוץ, איש המעשה ואיש הספר כאחד, שקדן ומתמיד, שחלקו רב בבניין הארץ ובבניין החינוך והתרבות העברית. דור רות רבים יזכרו את המנוח ויזכרו את שמו, כאחד ממחיי הלשון העברית.

פסנתרים
 מפירות ידועות - בצפת גדול וספרמן את יון, ת.א. רח. רשי"פ

ההפתחות לפי האינדוקס. יש אשר עבר דתם היא בקבלנות ויש אשר מעבר דיהם מחזירים להם את ההפתחה בצורת הענקה או "שעות נוספות" ובלבד שימ שיכו לעבוד.
 לא פלא הוא שהפקדונות בנקים בישראל עלו בשנה האחרונה בעשרים מיליון לירות. רבים הם בעלי-המקצוע "שאינם יודעים מה לעשות בסכף". היו שבנו לעצמם דירות מפוארות והיו שהפקידו כספם בנק.
 אמציה של הממשלה להקטין את שכר העבודה של הפועל המקצועי עלו בתורה - מפני מיעוט מספרם של בעלי המקצוע, לעומת ריבוי אפשרויות העבודה. סוד גלוי הוא, כי לא נעשת כמעט, של הכשרת קאדרים חדשים של מומחים, עולים חדשים נשלחים לעבור דות שחורות, אבל אין כל נטיה מצד בעלי-המקצוע לקרבם ולהכניסם בסוד מקצועותיהם - כדי שלא תהיה ה"חרות..."

סיכסוכים בין עסקנים

אבל יש עוד צד אחד למטבע: הסיכסוכים בין עסקנים שונים של מ.פ. א"י, נדמה היה, למר אית עין, שפנחס לוביאניקי, המו כיר הכללי של הסתדרות העובדים, שהו טל עליו לרתום את הפועלים לעגלתו של ד"ר יוסף, יתקל רק בהתנגדותה של האופוזיציה השמאלית. אבל לא כן הדבר, שביחוד עובדי הרכבת, למשל, אשר הכריחה את ההסתדרות להיסוג מן הקו של הקפאת השכר, פרצה בינ מתו של אבא חושי, מנהיג מפא"י בחיפה.

אולי זה הוא פשר הפנייה החדשה של בן-גוריון אל מפ"ם להצטרף לק"י אליציה. הוא רואה, כי קשה לנהל את העניינים בהסתדרות העובדים לפי שיטת ההוולות והפתחת השכר, כשחלק מה יזכר בהסתדרות כמו מפ"ם נמצא באו פוויציה.

ובו בזמן פנה בן-גוריון גם אל הציונים הכלליים, כלומר נציגי המסחר, התעשייה והחקלאות הפרטית. בקריאה להצטרף לקואליציה. מיד נתעורר ה"ח" שה, כי כוונתו איננה "לשמח" אלא הוא רוצה להזהיר את החזית הדתית שתח" דל מלאים... התפטרות מן הממש" לה, מכיון שיש שמוכן ומוזמן להי" כנס במקומה. אבל אם ההצעה היא כנה, תהיה תשובתם של החוגים האור" חיים, כי הם יהיו מוכנים להשתתף באחריות רק אם תותנה מדיניות כל" כלית חדשה אשר תעודד את היזמה הפרטית ותתן חופש לא רק לפועלים בעלי-המקצוע אלא גם לנותני העבודה.

הפסנתר מפא"נה מציג עצמו

חוייה מיוחדת היתה למבקר הקונצרט ב"א"ר בתל-אביב, שבו הופיע לראשונה לעיני הקהל הפסנתר מסיאנה. רבים מן המבקרים באו לא רק להאזין ל"ג גינתם של רוזיאקוב, פוגנה זלצמן והגב" ארברובינג" שטיין, אלא לראות את הפסנתר עצמו, שכן יש לו ביוגרפיה ארוכה ומ" רתקת. מר ארברובינג, "חנת" הערב, ריתק את הקהל בסיפורי-דמתי על תולדות הפסנתר וכיצד הגיע לידינו. הוא גולל בפני הקהל כיצד נתגלגל פסנתרו המפורסם של המלך האיטלקי ויקטור צמנואל השלישי, למדבר המע" רבי", זמן קצר לפני המערכה היסט" טורית באלעלאמיין בפקות הגנרל הנאצי רומל, שחשק בו עוד בחיותו בארמון המלך. כדי להצניע" את הפ" סנתר הזה ציווה רומל לטיחו עד ללא היכר. במרוצת הזמן נתגלה הפסנתר בחולות המדבר, משל למוקש מוסיק" ל" ובאורח פלא הגיע למחסן הגרוט" אות בצריפין, שם קנהו סוחר יהודי בסך של 900 פרוטות, ולאחר גלגולים

ההגלגל הממשלה הבראת הלי" רה שלנו על-ידי "מעגל ההוולות" הגיעה למכ" שולים שאי אפשר להתגבר עליהם. וי" תורו של ד"ר זב יוסף ליצרני הנ" עלים יעודד סוגים אחרים של בעלי תעשייה ללכת בעקבות חבריהם מענף הנעלים ויש לשער, כי יצליחו למנוע הוולות נוספות של תוצרתם, אפילו מבלי לאיים בהשבתת מפעליהם. וי" תורה של ההסתדרות לפועלי הרכבת והעבודות הצבוריות, אשר שכרם הו" עלה בניגוד לעקרון של הקפאת השכר והפתחת תוספת-היוקר - גם הוא מבשר ויתורים נוספים, קודם-כל לפו" עלי המתכת ולסוגים שונים של עוב" דים מקבלי שכר נמוך (פועלות הקונ" פקציה וכדומה).

ומכיוון שכל תנועה כלכלית היא מחזורית יביאו התופעות האלה בהכרח לעליה מסוימת במחירים, כלומר שוב להפתחת מסוימת בכוח-הקניה של הלי" רה.

האזרח בישראל יצטער על כך. הוא קיבל עליו (אם כי לא תמיד באהבה) את הגזירות של הפיקוח והקיצוב ואת ההגבלות על יבוא וייצור ושיחק, הוא השלים עם כל השאלונים וההתרוצצות מפקיד לפקיד ועם שיטת התלושים המטרידה - הכל לשם עיכוב הגלגל של האינפלציה וייצוב הערך של הלי" רה. ועכשיו מעמידים בסכנה את אשר הושג ויש סימנים כי יחזור מירוק ההתייכרות. מה קרה?

בעלי המקצוע "עושים כסף"

כל פעם שהסתדרות העובדים עומדת לחתום על הסכם עם התאחדות בעלי התעשייה בר קביעת תוספת היו" קר בהתאם לשינויי האינדוקס, קמה סע" רה. מפלגות השמאל עורכות הפגנות ושביתות והתוצאה היא, שב"סיבוב הש" לשי" נרתעה קצת ההסתדרות והאינ" דקס סודר כך שההפתחה מתוספת היוקר לא היתה הפעם בשיעור שתי לירות וחצי ככפעמים הקודמות, אלא בשיעור תשעים גרוש בלבד.

האם באמת לא הוולו החיים בשי" עור בו מה? הכל מודים שהחיים הוולו יותר, כי נוסף על הקיצוב וה" הוולה במרכזי המזון הורידו הסחורות "לכל" את המחירים בהלבשה, בריווט וגם בסעופים אחרים של התקציב המש" פחתי.

המשנין לצרכו
 ילד לאשה ולגבר
 ירושלים
 רחוב הרצל
 י.ד. אנרי
 יפו
 רחוב כוספרוס
 סוף רחוב הספר גירני
 החנות הלתרופות לפל

חדשות מפרפרות

שחור - לבן

פרות-חליבה מיוחדות הגיעו אלינו מאמריקה.
סגולה מיוחדת לתן: לחץ על כפתור — והנה חלב מפוסטר.

ממה הצבא הוציא בת"א 3 מסעדות מחוץ לתחום.
הטעם לכך: — הן נכנסו לתחום לא לתן.

הוכחשו שמועות על כפייה רוחנית במחנות העולים.
אך לא הוכחו, כי שוררת שם קפיאה גופנית.

מן "הבית הזכין" נמסר על העלאת גנרל ריילי, ראש משקיפי או"מ בארץ, בדרך נח.
מעתה ישקיף עלינו מגובה רב עוד יותר.

בן גוריון מבקש להקים קו"א ארצית חדשה.
סימן שנשתבשו הקולקולציות ה' ישנות.

אניות-מלחמה בריטיות ה' גיעו לנמל עקבה.
אכן — מדיניות בריטית עקבית.

מחשש לפעולות אויבינו באו"מ נזרזה הממשלה להעביר את המשרדים לירושלים.
מה שלא יעשה השכל — יעשה המן.

ש. מ. ראוך

ידיעה לא בלתי-חשובה. לפני כמה שעות קרה בעיר מקרה הדורש תגובה מידית. מונית שנסעה במהירות של 25 ק"מ, הפילה אשה שאמרה לחצות את הרחוב. האשה נשרטה קל והמשיכה בדרך. בעקב מקרה זה כתבתי מאמר על תאונות-הדרכים בעיר.

אולם היות ולפני שבוע כתבתי מאמר על נושא אחר, והחזרת לי אותו בטענה שהוא רפה מדי, ולפני שלושה ימים כתבתי מאמר והחזרת לי אותו בטענה שהוא חזק מדי, הקדמתי הפעם רפואה למכה וכתבתי שלושה מאמרים על אותו הנושא: אחד חזק, השני ביינוני, והשלישי רפה. והנה החזק:

יושם קץ

לתאונות-הדרכים
267 הרוגים, 1560 פצועים — זהו קציר-הדמים של ההתפרעות בדרכים בשנה החולפת. 267 נפשות יקרות נגולו מאתנו — ובגלל מה? ! בגלל רשלנות פושעת, בגלל קלות-דעת וזדוניות, שתהיה בעוכרי המדינה, אם לא תעקר מיד עם השורש. למרות הסכומים הגדולים שהוקצבו ע"י רשויות ידועות למלחמה בתאונות-הדרכים, אירעו גם אמש תאונה במרכז תל-אביב. בדרך נס לא קופתו חיי אדם.

יושם קץ לנהיגה הרשלנית! תוקם ועדת-חקירה לחקר המצב בדרכים! תגודעו היד המזוללת בהגה! יבוא סוף לשערוריה ציבורית זו! ! והנה המאמר הבינוני:

התרחבות

תאונות-הדרכים בעיר
שוב אירעה אמש תאונת-דרך כים בתל-אביב. מונית שנסעה במהירות הפילה אשה שנפצעה קל. הגנו מציינים את התרחבות תאונות-הדרכים בשבוע האחרון: 27 אנשים נפצעו בכל רחבי הארץ, ביניהם ישישים וילדים. האמנם אין בכוחן של הרשויות שנטלו לידן את המלחמה בתאונות-הדרכים להמשיך במערכה עד הנצחון? האמנם אין ביכולתו של הישוב לרסן את הנהיגה הפרועים? האמנם לא הגיעה העת לחסל את הנגע הממאיר? והנה המאמר הרפה:

אשה נשרטה קל

אמש בשעה 8, נשרטה אשה ע"י מונית, בשעה שניסתה לחצות את הרחוב. יש לציין את התנהגות ההונגת של הנהג, שיצא מתוך המונית והציע את עזרתו לנשרטת. רק לאחר שהאשה פנתה לדרכה, חזר לתוך המונית ונסע.

כל שוטר לא נראה בקרבת מקום. זה כבר נשמעות הדי רישות להגביר את משמרות הלילה בעיר.

לא, ידידי, הנני מעריך את מאמציקי, אולם אין באפשרותי להדפיס אף אחד משלושת המאמרים האלה. וה סיבה היא פשוטה: החוק הוא חזק יותר מדי, הבינוני הוא בינוני יותר מדי, והרפה הוא רפה יותר מדי. — אתם יכולים להוציא אדם מדע'תו! יותר לא אכתוב אף מלה אחת! שלום!

— שלום.
— מה יהיה עכשיו? ...
— אל דאגה, רות. העתונאי הצעיר חץ יציל את הגליון. הוא תקותנו האחרונה, הנה הוא בא! שלום מר חץ...

ודמויות. ידיעה זו לא תצלח. השליכי אותה לסל.

חיפושים ארכיאולוגיים
קבוצה של חמישים ארכיאולוגים ואנשי-מדע הגיעה לה-ריארט כדי לחפש את שרידיה של תיבת-נח. לאחר חיפושים מאומצים נמצאה חתיכת גופר (פסק). התלבויות הארכיאולוגים הגיעה לשיאה, אולם לאחר כדריקה במעבדה נתברר שהיה זה חלק מכובע-טרופי של ארכיאולוג אלמוני שחיפש את תיבת-נח לפני כמה עשרות שנים. החיפושים נמשכים.

— השליכי אותה לסל, הרי בכל עתון מופיעות ידיעות על חיפושים ארכיאולוגיים. על עתוננו לתת את הידיעה האקטואלית, המיוחדת, שהקורא יעצור את נשימתו ברגע שענינו תתקלנה בה...

— ובכן, אולי זו: מיליון סיגים נעקרו מכפריהם ונוודים ברכים...
— בגלל המלחמה!
— לא, בגלל שטפונות.
— חבל, כמעט והיתה זו יכולה להיות ידיעה, שלושת הידיעות שלך לא תתפרסמו, כי לשלושתן חסרון משרחף: הן אינן מקומיות! יותר מדי הולעטנו בידיעות מהעולם הגדול. הקורא ראה האיינטלקטואלי מחפש את הידיעה על הנעשה בארץ, המתרחש בישוב, והמתנה בתנועה. לידיעות כאלה זקוק עתוננו! מקומיות שהן יחד עם זה עולמיות, חינוכיות שהן יחד עם זה סנסאציוניות. פנימיות שהן יחד עם זה חיצוניות...

— אני מבינה. לשם כך הרי יש לנו עתונאים...
— נכון! היכן הם עכשיו?
— קולטים ידיעות...
— איפוא?
— בבתי-הקפה.
— יש לקרוא להם... השעה דוחקת!
— הם יחזרו בעצמם בשעה שתיים-עשרה.

— בשעה שתיים-עשרה... רק שתיים תותרנה לסגירת הגליון! רבונות-של-עולם, על מה אכתוב הלילה מאמר ראשי? ! כל החדשות הן מחשיכות שניה במעלה, אם לא למטה מזה!
— העולם... העולם... כבר הסברתי לך שהוא אינו מענין אותי! אלא אם הים יכסה פתאום את ניו-יורק, או תהי' לך עשירה באירופה.

— מגין לך שלא קרה הלילה משהו מעין זה?
— נכון פתחי את הרדיו, רות פותחת את הרדיו ומתוך התיבה בוקעת מנגינת-לכת רועשת.
— די! די! (המנגינה נפסקת) כלום אין עצבי מתוחים דיים הלילה, שעליך להוסיף על כך מוסיקה איומה זו? ! למצוא חדשות...

רות ממשיכה לשובב בכפתור-הרדיו, ולפתע מתפרצת מנגינת "סווינג" רועשת.
— די! די! (המנגינה נפסקת) רק זאת חסר לי עכשיו, כשכל רגע יקר. המאמר הראשי... אני מוכרח למצוא את הידיעה שתשמש נושא למאמר ראשי! רק העתונאים יכולים עוד להציל את המצב... יתכן שיש בידם חדשות מקומיות!

— הנה בא העתונאי ברק.
— שלום לך ברק, שב בבקשה! נו, מה חדש בידך?

שעה אחת-עשרה לפני חצות במערכת עתון-יומי, מן הקומה הראשונה נשמע הרעש החד-גוני של מכוונת-הדפסה הגדולות. מתית-הרדיו עולה קולו של קריין הקורא את החדשות באנגלית, כשקטעי מוסיקה מתחגה סמוך כה מפריעים לו. ליד שולחן רחב, עוטה מפה ירוקה ועמוס כתיביו, דפיי הגהה, עתונים ושבונונים, יושב עורך העתון. מדי פעם הוא מעיף עין על שעונו, והבעת פניו נעשית מתוחה יותר ויותר...

— שעה אחת עשרה... ועדיין אין בדינו אף ידיעה אחת הראויה לשמה! אני שואל אותך, רות, איזה ערך יש לחדשות האלה של ב. ב. ס. וס. ל. ב. וב. ל. ס. ? ישיבות באו"מ, שוב ועוד דה בינלאומית, עוד פצצות אטומיות — כיצד יכול אני להגיש חדשות חד-גוניות כל כך לקורא האינטליגנטי של עתוננו? ומה דעתך על ידיעה זו?

מכונית אטומית?

גיון פורד, נינו של מייסד תעשיית-המכוניות הידועה, הודיע במסיבת-עתונאים, כי הוא עושה מדי לייצר מכונית שתטוס באוויר, תפליג בים, ותסע ביבשה. לשאלת סופרנו אם נכונה השמועה על המכונית תפעל בכוח אטומי — ענה מר פורד בחיך בלבד.

— עתוננו מפרפר בתוך המציאות, ועל כך לא יבואו בו תכניות, היות

גם בימות החורף

ולא רק בקיץ. זקוק עורך לטיפול יומי בלוסט"ה. לפני צאתך מדידתך החמה משחי את פניך וידיך בקרם משובח זה, המגן על העור מפני מזג האוויר הלא הרחוק הקרה, ושומר על רכותו וגמישותו.

ונוטה

בכלל. הוא אמנם נולד באחד ממושבות השרון, אך שפמו הבלוני, המבטיח לגדול בשנה הבאה, נהפך כבר לחלק בלתי-נפרד מנופם הנפשי לפחות, של בנות ירושלים. עקומת השיגוי היתה פשוט מסחררת, כפי שתוכלו להיווכח, אם תאזינו לסיפורי. יודעי דבר כבר ניבאו לו עתיד מזהיר בהוליווד או בפריז, אך פתאום הגיעה לכאן כוכבה, צעירה תל אביבית, המחפשת קונסרבטוריון, וקלקלה את הכל. היא האזינה לכל הציונות של שלום יידונו, רמזה בנימוס שעוד בהיותה בת עשר הספיקה לקרוא כבר את "ספורי אלף לילה ולילה". שלום לא הבין, המשיך בצידי בסיס, ואז אמרה לו הנערה בנעימה של פרופסור לפסיכולוגיה נסיונית: "בעצם, אני מכירה את הטיפוס שלו, נשי מטבעו, המשתדל להיראות גברי...". מאותו הערב שותק שלום אבן-חן.

וכמו בחיבת נוח, הסתדרו גם בה זוגות-זוגות. כל מיני חיות, הגוחנים על פני שולחנות עגולים מפוזרים בשטח כשהם לועסים פלטה שוידית או עוגת-קרים, חבריה נגומרת הם הסטודנטים. יש שם מכל הסוגים - אוניברסיטה, קונסרבטוריונים, סימנירים, בית ספר לשירות סוציאלי - במה נפשך חורשקת... מיוצגים כאן כל הטיפוסים - מבחור חובש-ביריט נבוך, הלומד מדעי היהדות, שזו לו הפעם הראשונה להציץ לתוך הבלי העולם הזה (במרכאות רבתים) ועד השויערים והגודניקים - אלה אריות וגמרים של כל גן חיות אנושי, יא זה טרקלין, מועדון - או "עטרה"...

ושעה בע"פ ובכתב, שאין לו כל חלק או מניה באותו בית-קפה, הנקרא בשם "עטרה" בע"מ. וגם אין לו שום קרבה משפחתית לבעלי העסק הנ"ל, אף לא עשה שום חוזה על שירותי תעמולה למענם... ואם בהרתי את "עטרה" לנו" שא רשימתי זו, הרי זה, אך ורק לרגל הטיבה הפרוזאית, שבית-קפה הנ"ל משמש, משום מה, מקלט אקלימי-רוחני נפשי לבני הנוער הירושלמי, לסטודנט-טורה הנכבדה של "טרה-סנטה" ורטיס-בון, לפרחי הספרות ופרחחיה בלילות הצניעה שבביתנו הנצחית... אחרי הצי-הרה כזו, החתומה כמו יד, יתן לי הקורא בודאי מפרעת-אימון כמדריך-לעת-מצוא בטיולו בין כתלי "כסית" של ירושלים. ובכן, הבה נכנס... *

בלילות אלה שוממים חוצות עיר-דוד כרגיל. קריר. צינת חורף ירושלמי עוברת את המעיל, את האפורה-ירושתי הצבא, את החולצה וחודרת עד לעצמות. תושבי הבירה, בעלי נטיה ברורה לחי מימות ביתית של ד' אמותיהם, הגיפו תריסי דירותיהם, לחצו על כפתור הת-גור החשמלי או מתחממים ליד מגורת-נפט, שריחה ממלא את חלל החדר. ברחובות שורת האפלה. רק אנשים בודדים חומקים-עוברים על פני המד-רכה, אלה החוזרים מקולנוע, או מאינו מסיבה מתאחרת. ירושלים הישנה שר-נת ישרים, גראית עתה כקריית הנסי-כה הגרמנית... רק אורות מעטים רומי-זים ל"חיי לילה". ובין המעטים הללו נמנים אורות "עטרה".

בירכתי האולם, בחלק השני, המואר בתאורת "תיבת נוח" יושבת הבהימה. קודם כל - משרי השידורים. ובכן שלום בריטון האהוד, בעל קול הערב לאוון, ומשוררת ירושלמית צעירה שאולה ליכתן, המעריצה שירה עב' רית מודרנית וביתוד זו של גזרי וסגנו דוד.

נתחיל מן הקצה הראשון. יושב שם שלום אבן-חן, הדון זיואן של עיר הנצח ושותה קפה הפוך ביחד עם לאה עדי-נית. אינכם מכירים את שלום אבן-חן? תתביישו לכם, איזה ירושלמים אתם

כאן נאלץ עבדכם להפסיק, כדי להסי-ביר את המצב מבחינה עובדתית. ובכן, החתום מטה מוכן להעיד בכל עת

אליהם מצטרף יוסי ארצי, בעל העיני-נים הילדותיות והעבר הסוער ועוד שנים-שלושה ג'נטלמנים, שלגודל שמח-תם לא אוכל לתארם הפעם מחוטר מקום. החברים משקיעים עצמם בויכוח על ענינים שברומו של עולם, עד אשר מתחיל להיות משעמם לאחת ה"בנות" - בתלוייה לפרחי הבהימה הנ"ל (קוראים להם "מוסף ספרות"), לידני-עתכם) - ואז מתחילים להזכר ברכי-לות עד שנעשה יותר שמח... פרצוף, הדומה לירח במלואו, דוגמה למה שאפשר לגדל על דייסה ובגנות, ובכלל עדות להישגי הגנות - הוא אמוץ הסוללי. אף הוא נמנה על חוג הבהימה. יש לו עבר ספרותי עשיר בפעילות ניכרת בשפות רבות. התוצ-אות אמנם אינן ידועות לי, אבל אין להסיק מכך, אלא זאת, שבור אנוכי ועם-הארץ בעולם הרוח. המוסף-האמנותי שלו היא פנינה-לה, נערונת-צעירונת מגודי החי"ש הירושלמיים ו"הסיפור" הקצר הטוב ביותר מיבולו הספרותי של אמוץ הסוללי... *

בדומה לתיבת נוח מורכבת "עטרה" משלושה חלקים, שמקומם בשתי קומות.

ה"נזירים" - אלה הם קבוצת סטודני-טים ממדעי הטבע. שמם בא מתוך כך, (המשך בעמוד 16)

הצליינים מסיירים...

בימים אלה שישראל שוב אינה מופיעה בחדשות העולם כא-שר היה הדבר קודם לכן, "מ-ספקים" הצליינים המבקרים ב-ישראל מקור להתעניינות בל-תי פוסקת. בעקבות קבוצת-החלוץ עומדים לבוא לכאן רכ-בות של צליינים מכל רחבי-תבל.

בתמונה למעלה: הצליינים מאזינים להסבר על שרידיהעתיקות הקדושים ב"כפר נהום בגליל.

מימין: הפסל היהודי ישראל גורי-אריה עומק בתיקון הפסל של בנדיקט הקדוש בכנסיית הדורי-מיציון על הר ציון.

משמאל: מצב הגבוהות בירושלים הוא מסוכך למדי. ב"מזון המדך דוד" מעיינים הצליינים במפה לקבוע דרך סיוריהם. צלום: אילני

כר

„מרכז השעשועים“

למעלה מימין: יעקב פליישהאקר, קטוע רגל, קיבל למעלה מ-1000 ל"י מאגף השיקום. האפורטופוס דורש העלאה בדמי שכירות ועירית ת"א — מס עסקים. איך יוכל להחזיק מעמד?

למעלה משמאל: קולנוע „צליל“ ביפו — קואופרטיב של ששה נכים וחיילים משוחררים.

מימין באמצע:

שבעה עשר חברים בקואופרטיב טקסי לנכים. למרות ההבטחות לעבודה סדירה, אי מוצאים און קשבת במוסדות הממשלה והתיירות. אין הם מסוגלים להתחרות נהגים וותיקים ועל כן הם מחוסרי עבודה לרוב.

יעקב צדוק, קטוע רגל, חבר קואופרטיב של נכים ועולים חודשים במאפיה.

למטה מימין:

נתן לזרוביץ הקים ביח"ר לקונפציה. מועסקות במפעל 50-25 עולות חדשות. מפעל סגור ימים מספר כל שבוע, כי המפקת על המלאי גותן לו רבע מהאספקה הדרושה

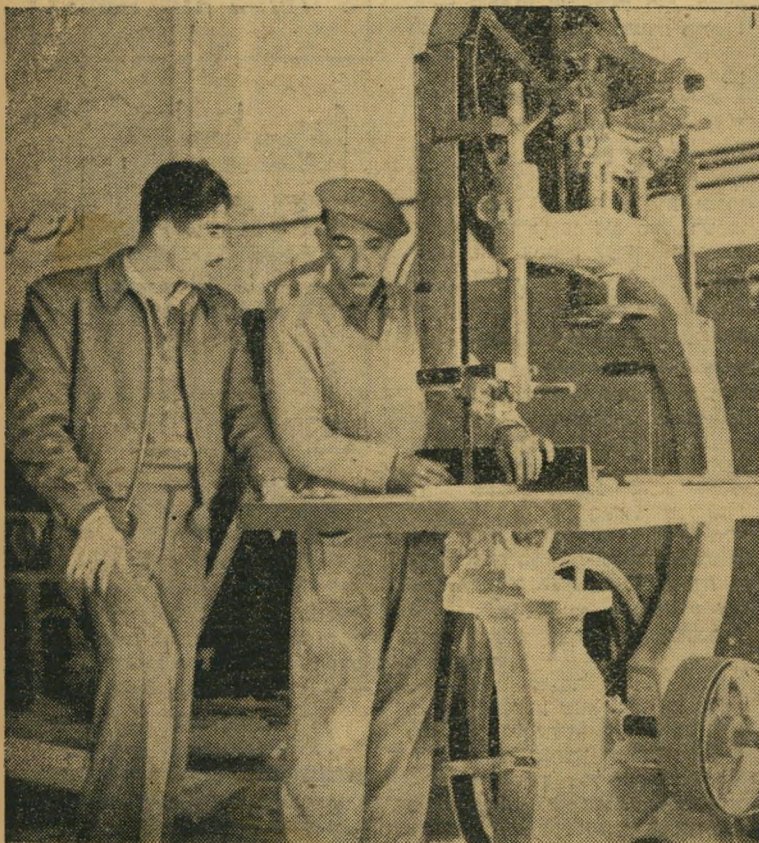
למעלה ממיליון ל"י הוצאו לשיקום נכי מלחמת השחרור. כדי לעמוד על צרך הוצאת סכום זה ערך סופרנו סיור ביפו ושוחח עם מספר נכים שהסתדרו בעבודות שונות. כולם כאחד הביעו הוקרה לאגף השיקום על הסיוע שניתן להם, אולם רובם סובלים עדיין מיחס אדיש מצד מוסדות הממ"שלה, המפקח על המלאי והאפוטרופוס על הרכוש הנטושי, המקשים עליהם את עבודתם ואינם מגלים הבנה לת ביעותיהם. הגיעה השעה שהכנסת תחוקק חוק שיפיה את אגף השיקום לדרוש ממוסדות ממשלתיים ועירוניים הושת עזרה פעילה לשיקום הנכים ע"י מתן הנחות ואספקת-מלאי למפעליהם. יש לעקור את המרירות שהצטברה בלב רבים מהם במאמציהם הנואשים להסתדר בעבודה. יש לזכור, כי היחס לנכים עשוי להשפיע גם על הגיוס לצבא הקבע. נביא לדוגמא מקרה אחד שיעיד על הקשיים שבהם נתקל הגנה. אגף השיקום נתן יד להקמת "מרכז שעשועים" ביפו, מפ"על של נכים. אם כי המגרש יותקן רק כעבור מחצית השנה כבר הוטל עליהם לשלם לאפוטרופוס סכום של 90 ל"י לתודש כשכירות. עירית ת"א מסרבת לאשר רשיון למפעל בטענה, שחלק מן המגרש כבר הוקצה לנן צבורי בשנת 1941 ע"י עירית יפו. עת"א דורשת מן הנכים שיספיעו על האפוטרופוס לפצות את העיריה בשמח אחר. ובינתים לא ניתן הרשיון...

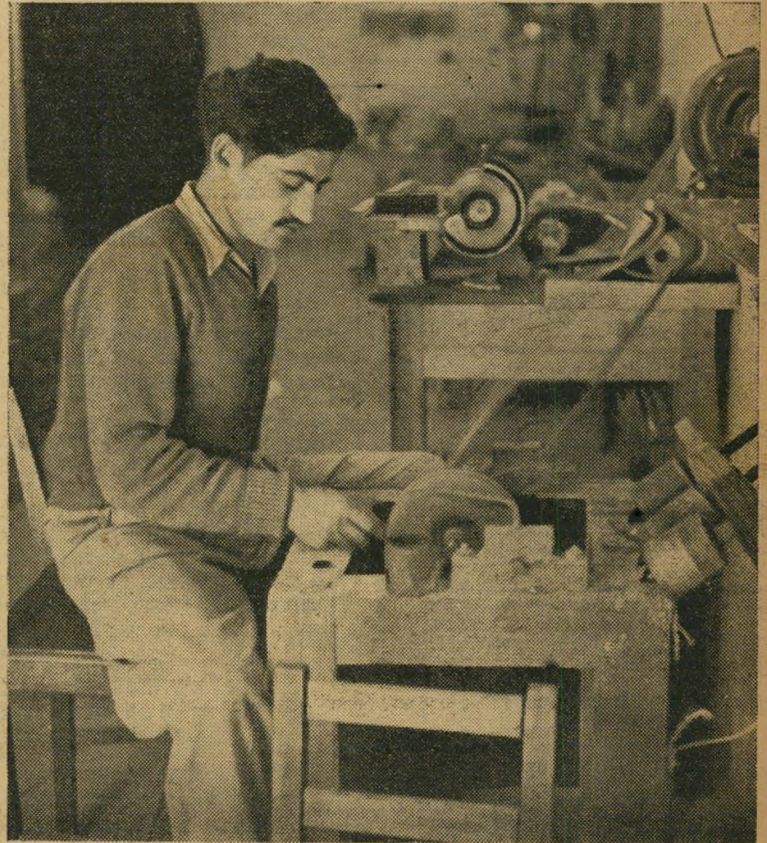
צילומי-סיור ע"י בנו רותנברג

קטוע רגל, בעל חנות לגלנטריה, אב לשלושה ילדים, קיבל הלוואה למעלה מ-1000 ל"י. אין בכוחו להחזיק מעמד בחנות בגלל הורדת המחירים, שכן החנות וכו', ועל כן מטפל אגף השיקום לסדרו כפקיד.

טרם הוקם הרשיון עדיין לא אושר.

סימן טוב גנה בעל "אות הגבורה" קיבל למעלה מ-1000 ל"י להקמת נגריה ולמכונית פרטית, אך חסר לו הון לביטוס העסק.

קטוע יד, אחד משבעת חברי הקואופרטיב לתעשיית מזרקות. מפעל חלוצי בארץ, המייצר תוצרת מעולה. אולם קופת חולים של ההסתדרות לא זו בלבד שמסרבת לקנות אצלם אלא גם מתתרה אתם במכירת תוצרת חוץ.

(המשך מעמוד 8)

ידעתי כי תדרוש זאת ועל כן הכינתי מאמר כזה, וזו הידיעה האחרונה שברשותי. נודע לי שהמטרה סגרה מועדון שנפתח ללא רשיון בכפר הערבי. הנטוש אבן-שושן (מקודם: אבן-שושן). למרות מאמצי לא הצלחתי עדיין לברר ברשות איון מפלגה היה המועדון, ועל כן כתבתי שני מאמרים: אחד בעד, והשני נגד...

נפגרי מועדון-מפלגתי

המפלגה... (כאן בא שם המפ"ג) הידועה מאז ומתמיד כפ"ר רקת משמעת וחותרת תחת מוסדות הישוב, הוכיחה שוב לעין-כל את קלות דעתה הפושטת, בפתחה מועדון-מפלגתי ללא רשיון בכפר הערבי הנטוש אבן-שושן.

במשך כמה ימים הגיעו דרישות חוזרות ונשנות מצד תושבי המקום לא לסגור את המועדון שהוקם לשם סכסוך ופילוג. המהירה והיעילה של המשטרה

מלון ציון

מטבח מעודן וכשר מקסימום נוחות

הדר-הכרמל. חיפה

מלפון 4465

פננים

מר מנדלבאום ותזמרתו

בשבת תה בשעה 5

רח' יהודה הלוי 22, ת"א טלפון 5485 קניה • מכירה • תקונים

מאת פוטו ברנר תבקש איך במצלמה להשתמש

בקנותך מצלמה, חלקים, פילמים, פלטות, נייר וכי, עומד לרשותך נסיוני של 25 שנים. בתור בית מסחר ראשון במקצוע. פיתוח, העתקות, הגדלות, מכירה, קניה, החלפה. פיתוח מיוחד של פילמים קטנים (EXTRA FINE GRAIN) טלפון 4137

פוטו-ברנר חיפה והחלוט 31 פננתה שפירא טל 4137

תורת היחסות

(המשך מעמוד 3)

מציע את הלשון שחיבר הוא עצמו - אספרנטו -- כלשון הבינלאומית.

1949 העתונאי ארתור קסטלר כותב: "ישנו אספרנטו אחד המובן לכל מבגוד ועד שנחיי, זוהי שפת האקדום!"

2000 לא חלה כל התקדמות. הכל מדברים עוד באספרנטו של קסטלר...

גרמניה דורשת "רק"...

1919 ד"ר שטרומן: "אנחנו דורשים שם "רק" תיקונים בחוזה וורסיל. יחיו בעלי הברית!"

1933 היטלר: "אנחנו דורשים "רק" את אחינו הגרמנים בסודיטים ואת "הפרוודור" החיוני לנו כאחיר לנשימה בדנציג. זיג הייל!"

1949 קונרד אדנאואר: "אנחנו דורשים שם "רק" גרמניה מאוחדת והפסקת פירוק התעשייה. - ודיינו! יחיו בעלי הברית!"

1997 קרל שולץ: "אנחנו דורשים "רק" את אחינו הגרמנים בפרוסיה המזרחית, ואת כל חבל הרוהר החיוני לנו כאחיר לנשימה. זיג הייל!"

"המעם המוסיקאלי"

1900 השבועון "עולם המוסיקה" כותב: "אותה מוסיקה קפפונית שבורת-צלילים, שהחלה להסתגל לאירופה, "המעולם החדש", לא תחזיק מעמד אפילו חודש אחד. תודה לאל, לקהל שלנו יש עוד קורטוב של טעם טוב."

1948 השמעת? יורשיו של שופן הגישו תביעה נגד מנצח תזמורת ג'וז אמרי קצית על שהעניו להפוך אטיוד של שופן למנגינת ריקודים.

1996

במת הריקודים המלביזיות

הערב ריקודים לאור ירח אמיתי בתכנית:

- (1) סונטה לאור ירח של בטהובן
(2) קונצרט ברנדנבורגי מס. 4 של יוהן סבסטיאן באך.
בביצוע עשיריית הסקסופונים של ג'יימס מקייקי

ג'ב. שאו

1902 ג'ורג' ברנרד שאו אמר בראיון עם עתונאים, כי לדעתו חיים רק שלושה אנשים פקחים בעולם. השנים הראשונים אינם חשובים ואין הוא נוקב בשם השלישי מחמת צניעות.

1949 ג'ורג' ברנרד שאו הצהיר בפני סור פר "הטיימס", כי עתה חיים בעולם רק שני אנשים פקחים בעולם. לאחד אין בדעתו לעשות פרסומת חינם, ובשם השני אינו נוקב מחמת צניעות.

2000 ג'ב. שאו אמר במסיבת עיתונאים בניו יורק, כי שני האנשים הפקחים שהכיר שבקו חיים ועל כן אין כל תועלת לפרסם את שמם. כיוון שאין הוא רוצה, כי יאמרו לאחר מותו - "הנה עובד אותנו הפקח האחרון", הוא מסרב למסור את שם הפקח השלישי... אבל הוא מבטיח למסור את השם חמש דקות לאחר שייגיעו אליו צלילי תזמורת הגיהנום...

המאה השמונה עשר: צ'רלס דרווין מכריז שאין כל ספק, כי "אדם הראשון" היה קוף.

איבולוציה המאה השמונה עשרה: הפרופסור הרוסי קובלנוב סבור, כי אין טוב לבני אדם אלא לשוב וללכת על ארבע כמעשה אבותיהם. דבר זה, סבור קובלנוב, יאריך את ימי האדם ויאפשר לו תנועה מהירה.

שסגרה את המועדון, ומנעה על ידי כך סבל מיותר מן התושבים.

והנה המאמר נגד:

התעללות זדונית!

המפלגה... (כאן בא שם המפ"ג) לגה הידועה מאז ומתמיד באחריותה ומסירותה לביצור המדינה ומסודותיה, הוכיחה שוב לעין-כל את נאמנותה הבלתי מעורערת, כאשר עמדה בפני התעללות אנטי-משטרה, אשר סגרה בכוח את המועדון שנפתח על ידה בכפר הנטוש אבן-שושן.

במשך כמה ימים הגיעו דרישות חוזרות ונשנות מצד תושבי המקום לא לסגור את המועדון שהוקם לשם ליכוד וגיבוש.

אולם יש לציין לגנאי את פעולתה הבלתי-אחראית של המשטרה, שסגרה את המועדון תוך גרימת נזק לרלת ולמשק קוף, לפני שהעניו הועמד לדין במוסדות הישוב העליונים.

יערך מיד ניפוץ במשטרה! יתבעו האחראים לדין! יפתח המועדון כי צורך חיוני הוא לתושבי-המקום!

מצוין! סוף סוף הריהי הידיעה המבוקשת ועל נושא זה אכתוב מיד מאמר ראשי! רות, צלצלי למשטרה ותבררי ברשות איון מפלגה המורעון. מצוין, מר חץ. אתה עוד תהיה לעורר-עמוד. יש לך כשרון, זה העיקר. תיכף נדע איונה משני המאמרים להדי פיס...

כבר דברתי עם המשטרה. העניין הוא כזה:

נוי דברי! קודם כל לא היה זה בכפר אבן-שושן, אלא ברחוב שלמה המלך בתל-אביב. שנית: לא היה זה מועדון מפלגתי, אלא בית-קפה, ושלישית: הוא לא נסגר אלא נפתח!

אוי... אסון! ואתה קורא לעצמך עתונאי?!? שלומיאל בעל-הדיוט! צא מהמערכת!

ומה יהיה עכשיו? זאת גם אני שואל רות. השעה כבר 1.30 - חצי שעה לסגירת הגליון! אני אבוד!

אל יאוש. יש לי משהו. מה דעתך על מאמר זה?

פסיכום הדרך

בימים טרופים אלה, ימי התנכלות לתנועה מבית ומבחוץ, בשעה שחורשי מזימות ומחר-חריריב פורשים את רשתם, הננו עומדים לערוך את סיכום הדרך.

דרך קשה ונפתלת ומלאת חתחתים עברנו. אין לזלול בפסיגה שאליה כבר הגענו, או למ דרך רבה עוד נותרה לפנינו וזאף היא רבת-קשיים ואני שי מדון אורבים מאחרי כל צוק.

אלה שבטנתנו בהם עד הלום לא יכזיבו גם להבא. טובים הרבים מן האחד. שעל-שעל, במאוחדת, בדריכות, בעוז, בניי צור, בעירנות, בבטחון, באמונה, נמשך לצעוד כלפי המטרה!

מצוין! הרי זהו בדיוק מה שדרוש לנו: אקטואליות מפרפרת! מי כתב זאת?

זהו המאמר הראשי שהופיע בעתוננו לפני 22 שנה, ומאז אנו מדפיסים אותו כל שלשה חדשים, בשינויים קלים. לאחר שנתקנו שוב...

אין צורך בכל תיקונים. שלחי מיד לדפוס, את הצלת אותי. עוד תהיי לעורכת-עמוד. יש לך כשרון, זה העיקר.

ועכשיו אולי נלך הביתה - השעה כבר שתיים... כמוכן, כמוכן... הגליון נסגר!

סוף המאה העשרה" בעתון הפריזאי "סה סואר" נפרסמה מודעה ענקית מטעם "קבוצת מהלכי על 4", הקוראת לכל בני צרפת להצטרף לארגונם. "קבוצת מהלכי על 4" - נאמר בכרוז - היא על-מעמדית, על-מפלגתית ועל-גזעית. סיסמתה היא: "רצונך להאריך ימים - התהלך על רגליך וגם על ידיך". בזמן האחרון הצטרפו לארגון זה משורר ברזיליאני, חבר פרלמנט צרפתי, פרופסור מאוניברסיטת וינה, ועוד ועוד. בשבוע הבא נערכת מטעם "קבוצת מהלכי על 4" הרצאה בפריז. ינאמו יור הארגון פייר קטר (4) על הנושא: מה בנינו לבין הכלבים? והמוזכר הכללי ג'ורג' פור (4) יקרא איגרת מחאה נגד סירובות של עיריית לונדון להרחיב את המדרכות לטובת חברי "קבוצת מהלכי על 4" באנגליה...

מוניטין שד, "ארני"

1902

הארי סקוט בעל חנות למכר מוצרי חלב פונה לארנסט בוין בן ה-13: חדל להתעסק עם נערי היהודים בווייט-צ'פסל; אני אומר לך, הם פקחים ממך ויתקעו מקלות באופניך. ארני זועם ושמן: אני, אני, לא אסבול שהם ידחיקו עצמם תמיד אל ראש התור...

1948

ארנסט בוין שר החוץ של בריטניה הצהיר, כי הוא מעמיד את הקריירה הפוליטית שלו על הקלף הארץ-ישראלי.

1999

מנצ'סטר. כיתה ג' בבית הספר העי-ממי.

המורה: ג'ון, הסבר-נא, מה היה "התהלך" שהביא לידי עצמאות של מושבות הקיסרות הבריטית.

ג'ון: אבא אמר לי שארנסט בוין אשם.

כבר היה לעולמים

"איל טמפו" (רומא) מביא במדור ההיתולי את הבדיחה הבאה:

הנוסע לנהג הטקסי: הגד במחילה, מכוניתך זו החורקת, כלום נוסעת היא לפני או לאחור?

הנהג: אתה שואל אותי? והא-נושות כולה, כלום יודעת היא אם לפנים היא נוסעת או לאחור???

KESHET logo with text: קשת המצבעה ללקוח המבחין קשת מנקה וצובעת

עיתון (שלך ושל אחרים) (חיוני ושלילי) בחירת מקצוע (נחה כשרונותיך)

ע"ס בדיקה מדעית פסיכולוגית וגרפולוגית פרנולוגיה וכירומנטיה פסיכוגרפולוגיה פרופ' מריאן רח' אלנבי ת"א (7-4, 1-10) 11

קריאה מטבריה לחידוש הסנהדרין

והתור מתארך, מתארך... מתארך...

אנו עומדים במול של "תורים" ותל אביב צועדת בראש כל ערי התורים. והרוצה להכיר את "מלך התורים" בתל-אביב הכפול-משולש-מורובע יטריח עצמו למשרד-מחסן-מוסך אשר לדואר החבילות ברחוב יהודה הלוי; שם ילמד על רגל אחת כיצד עוזרים לעצמם בני-ישראל במאבק הצנע להביא אל פיהם מנת-מוון שבמותרות, לפי מושגי המדינה.

אנשים, נשים וטף עומדים דחוקים וצפופים בארבעה תורים מקבילים ומתחמקים בצעדי-צב אל מטרם הנכספת: חבילת המוון שהגיעה בשבילם מקרו-ביהם-מכריהם שבמדינות-חוץ שונות.

כאן שוכן-כבוד מלך-התורים, לכאן באים הכל בחשק וברגש צפיה. אמנם אין זה נעים לעמוד בתור-להחך כשעה או שתיים, אך הסיפוק שלאחר קבלת השי — מגרה.

ואולי משום כך אין מתאוננים כאן על הדוחק והצפיפות בחימה שפוכה כפי שעושים, למשל, בתור האוטובוס המאחר להגיע, וכן בתור לקבל 200 גראם בשר אצל האדון-הקצב וכי... שכן יודעים הרבים שעוד שעה עוד שעתיים ועל שולחן המטבח תעלה עקרת הבית משהו בלתי רגיל, מנת-מוון שרק הודות לדוד-הטוב שמעבר לים הגיעה הגה.

ואל יהיה הדבר קל בעיניכם:

קופסת בשר משומר, מנת תה וקפה, קופסת חמאה-קפואה, נקניק משומר ושי-אר מיצרנים שאינם ניתנים לצרכני ישראל בדרך הרגילה, ומטעם מובן כל כך.

נעזרת, איפוא, תל-אביב על המוגיה בודד הטוב ובודדה הרחמניה, בידיד חסוד, במכר חביב ובמשפחה קרובה או רחוקה שבחוץ לארץ.

ומכיוון שנעשינו לעיר-רבתי ומכיוון שתחנת-החבילות בתל-אביב משמשת משום-מה גם את יפו וישובי הסביבה הקרובה והרחוקה גם יחד, מתכנסים כאן יום-יום לפה-צ ואחה-צ המוני אדם, ישישים השענים על מקלותיהם (כי צעירים מהם טרודים בעסקיהם), אמהות עם תינוקות על זרועותיהם, או ילדים קטנים הצמודים לידיהן, (כי היכן ישאירו אותם בצאתן את הבית?), עקרות-בית המתחננות שיתנו להן את החבילה בלי תור, "הואיל והסיר עומד על האש ומי יודע אם בניתיים לא יקויה התבשיל", חיילים התובעים זכות קדימה, "כי אכן חיללים אנתנו ועלינו לא תלה חובת עמידה בתור".

רעשי, המולה, דחיקות, שיחות-חולין, ערעורים, קטרוגים...

ועובדי דואר החבילות — לבי-לבי עליהם. הם מוכיחים בפועל שאפשר לעבוד במרץ, שאפשר להודור, שאפשר (ואני מאשר) בקושי רב ובמאמץ גר פני רב! לשרת את הקהל הרחב גם בתנאים כמעט בלתי אנושיים אלה. ואת הנהלת הדואר שלנו, את המנהל עצמו, מר פריהר, אני שואל: האמנם בלתי אפשרי הדבר שהתנאים בשרות חיוני זה, שהקיפו מרחב יום-יום יותר ויותר, ייעשו נוחים קצת יותר, אנו שיים קצת יותר למען לא יוסיפו לס-בול צרכני-הדואר ועובדי מחלקת החבי-לות גם יחד?

מוכן אני להלות "ביום בהיר אחד" אל מר פריהר בביקורו במקור-פורעניות זו ונעמוד יחד על הדברים ממקור רא-שון. מובטחני שנגיע למסקנה אחידה שהמצב דורש תיקון, שיפור, הרחבה... מר פריהר, הידיד המכובד, המקבל אדוני, את הזמנתי זו?

אספת הרבנים, שנתכנסה לפני ימים מספר בטבריה לדון בשאלת חידוש הסנהדרין בישראל, אינה מאורע קל ערך כל עיקר. זוהי רק פתיחת-מסע לחידוש המוסד התורני החשוב. שאולי יטביע את חותמו על כל חיי המדינה.

כלום אין זה מרגיז?

פרסומת... ובתי משפט

לפני זמן מה התערב עו"ד אחד במשפט שהתנהל בין שני צדדים אחרים. בית הדין קבע שעורך הדין אינו צד במשפט ואין לו מה להתערב. פירושו של דבר שבדברי הנ"ל לא נאשו כל פרי, ואולם... הוא זכה בפרסומת שאותה ביקש.

מקרה זה מזכיר לי את המשפט הידוע שהגיש "לי-לה-לו" בחודשים הראשונים להופעתו. היה זה משפט נגד יצרני הסבון "לי-לה-לו". המשפט הכה גלים שנדמו כעבור שבועות מספר. והנה, זמן מה לאחר זאת, הלכתי לאחת ההצגות של התיאטרון הנזכר. קניתי "תכנית" ומה הופתעתי לראות את המודעה הענקית שהשתרעה על עמוד שלם:

"קנו אך ורק את הסבון "לי-לה-לו".

נימוס בבתי קפה

סוג מסויים של מבקרים בבתי קפה מרשה לעצמו ליטול חופש פעולה רב במקום ציבורי זה. יש העוזבים את דלת הקפה כשהם נוטלים עמהם את עתון הבוקר. יש התולשים ציורים ותמונות מכתבי-עת.

לפני ימים מספר נתקלתי בתופעה אחרת. השכנים ממולי, באחד מבתי הקפה השירי, כלהכעיס, את אפר הסיגריה לתוך כוסות-הקפה הריקות. אר-תה שעה נוכרתי בשלט מצויין שהיה קבוע באחד מחזרי האוכל במחנה צבאי:

"אם תשיר את אפר הסיגריה לספל, יגישו לך את התה במאפרה".

כשיצאתי מבית הקפה נוכחתי לדעת, כי בעליו החליט להורות מקצת נימוס סין ודרך ארץ למבקריו. על הדלת היה קבוע שלט:

"רבתי, סניגים ומזלגות אינם תרו-פה שיש לקחת אותה אחר הארוחה!".

אשף

בתמונה למעלה: הרב י.ל. מימון, שר הדתות, המשמש כ"רוח החיה בתנועה לחידוש הסנהדרין, נושא את דבריו. א"ספת הרבנים נועדה לטבריה במתכוון. "טבריה עמוקה מ"כולן... ומשם ע"תידין ליגאל".

תחילה סברו, כי כ"כנס הרבנים ישתתפו המונים רבים. זולת הדיונים תוכנן ש"תיערך עליה לקב"רותיהם של הרמ"ב"ם, ר' עקיבא, ר' יוחנן בן זכאי ושי-אר גדולי הרוח ב"ישראל, שנטמנו ב"אדמת טבריה, אך ה"גשם הפר במקצת את התכנית.

באמצע:

הרבנים עולים לקבר הרמב"ם, הנמצא ליד הככר המרכזית ב"טבריה. מן הראוי ל"ציין, כי בעל "מורה נבוכים" והייד החז"קה", אחד מגאוני ישראל בכל הדורות, לא זכה לקבר מפו"אר. עתה מוטל על ממשלת ישראל ל"שוחת למקום הקדוש הזה הדר רב יותר, שיהלום את כבוד מורה-הדור היהודי.

למטה:

שני שומרי קבר הרמב"ם בשיחת חו"לין. שניהם מחתיקי האזרחים בטבריה, רבות ראו בחליפת הזמנים, אך, כנר-אה, לא העלו ב"דמיונם, כי טבריה תיהפך לנקודת-מ"ר כזו חדשה לחידוש ערכי-הרוח בישראל.

צילום: ב. רותנברג

„אבא קטינא“ וכן חסותו

עוד הערב כנגד טארי. אתה תקבל את 300 הדולר שלך?!

*

כשהגענו למחוז פנצנו, העיפה בי גברת בעלת שערות שייבה — מנהלת הפנסיון שבו התגורר יידי החדש — מבט מופתע ומודאג. והנה האיש שאתה אומר להעמידו נגד בילי? "שאלה. "זהו ה"סייח" שלי", השיב אבא קטינא. בחריפות כלשהי.

הגישו לי ארוחת צהרים. אכלתי, וכשהבליעה האחרונה עודנה בפי, עליו תי לחדרו של אבא קטינא, נשכבתי ונרדמתי מיד.

כבר היה לילה כשהתעוררתי. איש גזק, בעל עינים תפוחות, מישש את רגלי כמזמחה ומבין.

"זהו י. ד., המאמן שלי" — הסביר לי אבא קטינא. "בשעות הפנאי שלו הוא עובד גם כנהג מונית".

התלבשתי, ותוך כדי כך הערתי לאבא קטינא, שכבר שנתיים לא שמעתי שמי דברים על טארי. "הוא אדם בעל ערך", הוספתי. "מה עשה במשך שנתיים אלה?"

"הוא חילל את שמו הטוב", השיב אבא קטינא במרירות. "הערב ינסה להשיב עטרתו לישנה. עליו לנצח בכל מחיר, כי איש לא ישלם לו בשביל כיום נוקיאוט".

שאלתי את בן-שיחי אם טארי מסוגל עדיין בכלל להלחם במאבק-בוקס רציני. הוא נענז באיטיות בראשו. "לו שמע בקולי, יכול היה להיות היום אלוף המשקל הכבד". וכשגיליתי את הפתעה, הוסיף אבא קטינא בזעם: "הייתי מנהל ענייניו".

שאר-קולות מתגבר והולך הרעיד את קירות חדר-ההלבשה.

"נסתיימה המחצית הראשונה של ההתחרות", העיר י. ד.

אבא קטינא אחז בכתפי.

האיש שתתייצב כנגדו עכשיו, חונן בסגולות מצוינות. הוא יודע להכות ויודע להתאגרף, אלא שבמקום להתאמן הוא מבקר בבתי הקפה ובאולמי הריי-קודים. אם תוכל להחזיק מעמד משך ששת הסיבובים הראשונים, הרי אבוד הוא. אבל עד לסיבוב השביעי, השמר. זהו בעל-היטים ומנהל."

*

בטרם נדם קול הוגג, הסתער עלי טארי כשור משתולל, מתוך תקווה להבקיע על ידי התקפת-פתע את הגנתי, שחשב אותה לכיבוני בלבד. אבל הצי

משקל-כבד שתייצב. כנגד בילי טארי בהתחרות גדולה, שצריכה היתה להתקיים עוד באותו ערב, בטאמפה; כי האיש שקיבל על עצמו את התפקיד בראשונה, שיכר אמש את ידו בשעת האימון.

אבא קטינא נדם משך דקות מספר, ואחר שאל אותי פתאם:

"שמך הוא שם פולני, האין זאת?!" "לא", אמרתי, "שמי שם יהודי. אני נמנה על צאצאיהם הישירים של אברהם ושרה".

אבא קטינא נראה כמתבצר מאחורי חומה של שתיקה. "הרי לך שוב הדבר הרגיל", חשבתי בלבי. "בו ברגע שאתה אומר להם כי יהודי אתה, נסגרות לפי תע כל הדלתות כבמגע מטה-קסם".

"תמיד שאלתי את עצמי, מה הייתי עושה לו נולדתי בעורו של יהודי", אמר לבסוף הוקן, כמדבר אל עצמו. תגובה בלתי-צפויה זו חדרה ללבי כקרי-אור.

"היית נשאר בדיוק אותו אדם", השבתי לו.

הוא הניד בראשו.

"לא, היה עלי להלחם מלחמה קשה יותר מדי כדי לעמוד על נפשי. הייתי צריך, כמו שאתה צריך עכשיו, לגנות לרכוש לי השכלה. ולבסוף אולי הייתי מגיע למשהו..."

*

אור היום התחיל חודר מבעד לערי-פלי הבוקר. בהרגשה כלשהי של אי-נוחיות אמרתי לאבא קטינא, כי החלטתי שלא לרדת בגיינסטחול, אלא להמשיך בדרכי עד מיאמי.

"חשבתי כי אתה חוזר לאוניברסיטה", אמר.

"כן, אני חוזר שמה, אבל קודם לכן עלי ללכת ולתבוע כסף מאדם אחד בשם וילי. הוא גזברו של ארגון, אשר שלח אותי לסיבוב התחרויות-בוקס בכמה ערים קטנות, וחייב לי כ-500 דולר. הוא גר במיאמי, ואם לא אפגוש אותו שם, אחכה לו, ואערוך בינתים כמה התחרויות כזי להתקיים".

"הנח זה", אמר אבא קטינא בקול זועם. "לימודיך קודמים".

"אם לא אקבל את הכסף, לא אוכל אף לחשוב על לימודים. כדי להמשיך בלימודי השנה, עלי לסלק קודם את חובתי מן השנה שעברה — 300 דולר".

שוב דממה. אחר שאל בן-שיחי:

"במי התחרית במשך הקיץ?!"

נקבתי בכמה שמות. אגרונונים מנוסים הם, אנשים ממדרגה ראשונה.

הסברתי לאבא קטינא, שמארגן-הסיי-קוב השכיר אותי למארגני-ההתחרויות המקומיים לאחר שטיפר להם סיפורים דמיוניים על גבורתי בקרב; ואז הכריח אותי לגשת ללא כל התאמות לסידרה שלמה של התחרויות. בנות 10 סיבובים כל אחת.

"הבנה?!" הפליט אבא קטינא. "לה עמיד חובב צעיר שכמוך מול אנשים ממדרגה כזאת! ההיו לך מקרים שיוכלת לעמוד בהתחרות עד הסוף?!" הוצאתי מכיסי גזרתי-עיתון מהוהה, בן שיחי קרא אותה. תוך כדי נהיגה במכונית, שנעה ונדה, דרך אנכי, בצורה מדאיגה.

"לא ייאמן?!" מלמל אבא קטינא, בהחזירו לי את גזרתי-העיתון ובהסתכלו ישר נכחו בכביש שלפניו. "אבל ניצחת את כולם?!"

מקץ כמה שניות פנה אלי פתאום והוסיף: "בוא עמי לטאמפה, ואני אעמידך

בוקר קודר אחד בספטמבר, עם עלות השחר, קפצתי ממכונית-המשא שהבאתני ללייק-סיטי שבצפון פלורידה. נכנסתי לאחת המסבאות הפתוחות במשך כל הלילה, זרקתי את מוודתי לקרן-זווית והזמנתי כריכה.

מלבדי ישב במסבאה רק לקוח אחד — אדם רוה, בא בימים, שאכל מרק בשך מתוך צלחת. מתחת לכובע-הפנמה שלו מעורף-השולים ירדו שערות-שיבה מדובללות עד לערפו למטה. הוא הסתכל בי במבט בוחן, אך לאחר שהעניף מבט במוזותי, שנשאה עליה את כתור-בת האוניברסיטה של פלורידה, התרחבו פניו בחיוך.

"כלום לא ראיתך כבר באביב השנה שעברה בס"ט אוגוסט, ערוב בו זכית בתואר אלוף חובבי-הבוקס במשקל כבד?!"

"כן", אמרתי, מופתע כלשהו. בן-שיחי שקע דגע בהרהורים, והיטיח:

"אתה שעה לא היו עניין תפוחות כפי שהן היום".

ענית לו שהפכתי לאגרונון מקצועי. "העזבת את לימודיך?!"

"להיפך, הפכתי למקצועי כדי שאוכל להמשיך בהן".

הזקן דחף את כסאו אחורנית ואמר לי אחרי דממת-מה:

"אם יש ברצונך לנסוע לאוניברסיטה, אוכל לקחתך עמי. אני עובר דרך גיינסטחול".

כשמכוניתו הישנה התגלגלה בקש"קושי מחרשי-אזנים על פני הכביש הח"דש משנת 1941, התחיל יידי החדש — נקרא לו בשם "אבא קטינא" — לספר לי על האגרונונים המהוללים של תור הזהב. הוא אימן והדריך אגרונונים מאז שנה 1910, עכשיו "כמעט ומשך את ידיו מן העסק", אך בכל זאת הסכים לעזור למארגן-התחרויות אחד למצוא

ט.ו.א. לאמריקה

מטוסים משובחים בעלי 4 מנועים; חבר עובדים אמריקאיים מנוסה; ארוחות ללא תשלום; שרות אדיב.

שויצריה

איטליה

קשר עם מרכזי העולם העקריים. מנה אל סוכן הנסיעה שלך או טלפן:

ט.ו.א. תל-אביב מס' 5788

הנך יכול לסמוך על TWA TRANS WORLD AIRLINE ארצה • ארופה • אמריקה • אסיה

לחתי לשמור על מרחק-מה ממנו, ומחפסה יפה ספגתי את כל מכותיו בזרועותי, כתפי וכפפותי. נתתי לו להתקרב, ונתתי סוגותי בעיגול תחת מטר המהלומות. וכל פעם שהסכמתי להתייצב נגדו, השתדלתי להפריע לתנועות זרועותי; אמר גם, גם ברעעים אלה לא נתליתי בו, ולא מנעתי מלחזור מדי פעם בפעם על נסיונותי הפראיים להכריעני.

אחרי התנגשות ראשונה זו הבין טארי, שאינני "ירוק" — תגלית שכפי הנראה השרתה עליו יאוש, כי מאבק זה היה בשבילו, מבחינה מסוימת, מל-פניה לחיים ולמוות.

פתאם חלף, במהירות הבזק, כאב צורב בראשי. טארי השקיע זה עתה את אגודלו באחת מעיני. מסנור לגמרי הפניתי לו את גבי ונאחזתי בחבלי הזירה, כשמכות נוראות ניתכות בלי הרף על עורפי ועל חלצי. אחר חזרתי והתייצבתי נגדו, וניסיתי להלחץ אליו, שלא יוכל לפגוע בי, אבל ברגע זה הכה טארי מסה חזקה, מנוגדת לכל הכללים, בגבי עיני. בכך נסתיים הסיי-קוב הראשון.

אבא קטינא מחה גמרצות לפני השורף על דרכי-המאבק הבלתי-חוקיות של טארי. אך השופט, שכונאה לא ראה מאומה, הסתפק במשיכת כתפיים.

הסיבוב השני היה סיבוב של ציפיה משני הצדדים. ניכר היה, שטארי מקמץ בכוח התנגדותו המוגבל, ואני מצידו חיכיתי לרגע בו יאפסו כוחותיו ואוכל להתקיפו. קהל הצופים החל לרקוע בקצב ברגליו, או הסמער טארי עלי, והנחית עלי מכות חזקות ונאמנות. נעקצתי ממנו שוב הפעם — אבל טארי חידש את המגע, שיתק את זרועותי, וקירב את אפו קרוב קרוב לאפי.

"התלחם או לא, יהודי מזהם?!" הפיט ליט לעומתי בין שיניו. ותוך כדי מילים אלה ירק בפני. משך חלק של שנייה לא יכולתי לעשות מאומה מלבד להסתכל בפני יריבי. כבר היו מקרים שהרגשתי פחד בשעת התחרות — אך מימי לא הרגשתי שנאה. דחיתי את טארי ביבשות מעלי, והסתערת עלי. הוא עבר את הזירה במעידה וניתו מעל החבלים.

פתאום הרגשתי שהניי ששוב על עניו מרחף עליו. שמעתי קול ממרתקים אומר: "שש". הענן כאילו התקשה. "שבע?!" ב"שמונה" ניסיתי להרים אחת מברכתי. ב"שע" עמדתי על רגלי. ירקתי מפי שן עקורה, ובו ברגע הרגשתי כאב נוקב בחניכתי.

טארי כבר התקרב בערנות, מוכן ומוזמן להכות בי את המכה הניצחת. הצלחתי להחליש את הסתערויותי, וללחצו לתוך פינה. אחר כך הכבדתי עליו את

הוצאת ספרים נ. טברסקי, חברה בע"מ

הופיע הספר השני בסדרת הרומנים עיר קסומה תעלומה ואין קורא לה

הגדה של שדושה דורות יהודים בצפת מאת יהושע בריווסקי

הספר הראשון עצי שטים עומדים זכה בפרס אוסישקין תש"ט

"...יהושע בריווסקי הוא עצמו בן-צפת, שכבר קנה לו שם כסיפורים ובמחזות חשובים. ברומן החדש שלו, "עצי שטים עומדים", הגיע לשיא יצירתו האמנותית... תיאורי-נוף יש ברומן של בריווסקי שמעטים כמותם בספרות שלנו, והלשון של הרומן היא חדשה ועשירה". מתוך מסקנות ועדת השופטים.

— מחיר כל ספר 900 פרוטה —

ההפצה הראשית: י. ברונפמן, רחוב צלנוב 2, טלפון 3452.

מי ימנה את מספר אנני-הפנה

פני, ואלה שעברו לא נעצרו לידי המושטת. הייתי מהפך בהרהור: אינני יודע משום מה עלתה במחוי אותה שעה של גדלות ונוכרות, כי מקום זה שרגלי עומדות עליו נועד לשיכון הג' דול ההוא. הסתכלתי סביבי, חולות, חולות, שיחים בודדים, באוסף פרס, ממש כמו באותו יום, אלא שבלי ההמונים הרועמים.

ירדתי מהכביש וחפשתי בחולות זכר לבית. מרחוק ראיתי אדם מחמר אחרי חמור. השגתי אורו ואמרת שלום והלכתי אחריו, היה זה אכר אחרי שנות הששים, כסוף גב במקצת מעמל חיים. הוא ענה לי שלום ושאל למעשי כאן; ספרתי לו כל אותו מעשה ואמרתי, כי אני מחפש אותו מקום של אבן-הפינה. הוא אמר, כי אף שעבר מאז הרבה זמן, הרי גם הוא זוכר אותו מעשה שהיה זה יום גדול. את מקומה של אבן-הפינה הוא, כמובן, אינו זוכר, כנראה, שהחול כיסה אותה. שאלתי מינין הוא, וענה לי שהיא מהכפר הסמוך לכאן כמה קילומטרים וחזור הוא עכשיו מהעיר הסמוכה. למי רות שעברו תשע שנים מני או הוא עדיין זוכר אותה שעה גדולה, ואין הוא זוכר כל שנתיי בארץ. — ובארץ נמצא הוא כבר הרבה זמן, מימי ברל בכנרת, כ"שבאנו נערים בעליה הש" ניה", — טקס רביעם כזה להנחת אבן-פינה.

אני שואל אותו מה נשמע. והוא משיב כנהוג, חיים. ואז הוא נזכר ומוסיף, כן, בסביבה שלנו הניחו בימים האחרונים ארבע אבני-פינה, למושב זק" גים אחד ולבית-חולים מרכזי. היו הרי בה אנשים חשובים, הוא אומר, היה יפה, ז'אמו הרבה. הוא ראה אפילו את התכנית והציור של בית-מושב-הזקנים שהדפיסו על נייר לבן ועומדים לה' יציעם באמריקה, כדי שהאנשים ישלחו דולרים.

הרהרתי באותה שעה, שאילו קיבץ מישהו את כל התכניות שנשלחו מכאן לחו"ל על אבני פינה שהוגחו במקומות שונים בארץ, כי אז היה מדמה בנפשו, כי שוב לא נותרה עוד פינה פנויה בארצנו. תודה לאל, שעוד מצויות כאן אוצרות נרחבות לפיתוח...

כאן שתק חוט מחשבותי. רביסרן הואיל להיעצר על ידי הרהורי נבלעז כאילו בחשכת הלילה.

זה היה, אם אינני טועה בסוף 1941 או בתחילת 1942. תזכרו אל נכון, כי בשעתו הוקם רעש גדול סביב הענין. באחד המחוזות מצפון לתל-אביב עמדו לבנות שיכון גדול, ממש עיר חדשה, עם בית-עם ציבורי, בתי-קולנוע ובתי כנסת ובתים של חמש קומות. גנים לג' דולים וגנים לקטנים ועצים ושדרות. כבישים רחבים ומדרכות נוחות. ממש אמריקה. וישבו מהנדסים ימים וילות ורשמו והגישו תכניות אחת אחרי הש" גיה.

תזכרו זאת אל נכון משום שהעתונים שלנו הירבו לכתוב על כך. מכתבים רבים נשלחו על נושא זה אל העורך וכן הופיעו תמונות לרוב של העיר ושל האדריכלים, המהנדסים, יושבי ראש המועצה, וכו' וכו'.

הייתי גם אני באותו מקום של עיר העתיד. ביום שעמדו להניח את אבן-הפינה. נתאסף שם קהל עצום, אלפי אנשים. על הבמה המיוחדת שנבנתה לכבוד המאורע ישבו האנשים החשובים, כמה מהם נעשו ברבות הימים לשרים בממשלת ישראל. באיחור של שעה קמו הנואמים בזה אחר זה ודיברו על ערך היום הגדול הזה, ועל האושר שנפל בחלקנו שהגענו עד כאן. לבסוף קראו את מגילת היסוד והיתה זו מגילה נרגשת מאד: הרי ידעתם את הנוסח: "נתאספנו כאן פליטי כל הארצות אחרי אלפיים שנה של גלות לבנות מחדש וליצור... ונשבנו... והרינו מוכנים... ונעמוד כחומה בצורה... כצוק בים בימי סערה וכו'. ופסוק מהתנ"ך, מהנביאים ומביאליק וגומר. אתם שמעו תם את כל זאת עשרות פעמים ויותר.

והיו אנשים שבכו לגודל הרגע. ואחרי קריאת המגילה נתקרבו כולם זה לזה ולחשובים בקהל ניתנה כף של מלט וכל אחד מהם השתתף בייריית היסודות. אנשים התנצחו ורבו, זה עם זה, על הכבוד להטיל אותה כף של מלט, ונדמה לי שהרבה כסף ניתן לקק"ל, לקרן היסוד או לכל קרן אחרת, כדמי כבוד. האנשים מדי או כף והריעו הידו, צלמים עם מצלמי מות גדולות וקטנות הנציחו אותו רגע, כתבי העתונים רשמו בנפוסיהם רשימות ארוכות ואת מגילת היסוד הניחו בבור המלט, כדת וכינון. אחרי כן, לקול תשואות המונים, גזר במספרים — נדמה לי שהיה זה ראש הממשלה של עכשיו, או אישיות מרכזית אחת רת — סרט כחול וחיין לצלמים. האני שים שרו את התקופה בהתרגשות רבה והתפורו לכל עבר. כשהם נתונים לרוי שם החזק של המאורע.

למחרת יצאו העתונים בכותרות גדולות ובצלומים ובמשך שבועות הרבה אחרי יום גדול זה הכרזו, כי הנה, הנה עומדים כבר להתחיל לבנות את העיר הזאת וחברה גדולה פלמונית מאמריקה משתתפת בכנייה בסכומים גדולים, ושר גדול מאחד המקומות בחוף לארץ שלח מברק של ברכה.

זוכרתי בכל אותו מעשה ביום אחד, שעה שמכונת-המשא שתפסתי ב"טרמפ" הורידה אותי באמצע הדרך, שכן שהיא פנתה בשביל צדדי לקיבוץ קרוב. עמ' דתי בקצה הכביש, היתה או שעת ערבית, מכוניות הרבה לא עברו על

י. ד. נכנס לפתע למסעדה, כפרץ-רוח חזק, ואמר לאבא קטינא: "האוטובוס לגיינסוויל עומד להגיע. הלא תלוה אותנו אל התחנה?". "לא. אני עייף עד מוות", השיב אבא קטינא אחרי דממת-מה. לחצתי את ידו: "להתראות, אבא קטינא. אלף אלפי תורות".

בתחנת האוטובוסים אמר לי י. ד., בהפרדו מעלי:

"מובטחתי שאבא קטינא עוד יתענין בך, ויתן לך בקרוב הודמנות נוספת להרוויח כסף בצורה קלה". השבתי לו, שהתחרות בטארי לא היתה דוקא מן הקלות, אלא שבכל זאת לא הרווחתי מימי 300 דולר במהירות כזו. והנה עלתה בעיניו הנפוחות של י. ד. הבעת תמהון.

"אין כל צורך לשטות בי, רחמיא", אמר "ראיתי איך שמארגן ההתחרות נתן לאבא קטינא 130 דולר בשבילך, שהם 20% מההכנסה".

לא היה סיפק בידי לבקש מי י. ד. הסברות נוספות. נחירתו של מנוע התי גברה על קולי, וי. ד. דחפני לתוך האוטובוס.

למחרת כתבתי לאבא קטינא ושאלתי, מדוע מסר לי 170 דולר יותר מן המגיע לי — תוספת תשלום שלא יכול היה לתיתה אלא מכיסו. כיוון ששכחתי מה תורת הפנסיון שלו, שלחתי את המכתב על פי כתובת המארגן, שבש"ב בילו נכנסתי להתחרות. פעמיים כתבתי ופעמיים הוחזרו לי מכתבי בהערה "לא יודעי".

מקץ חדשים כתב לי י. ד. והציע לי לקחת חלק בהתחרות-בוקס חשובה בטאמפה. נענית להזמנתו. י. ד. קיבל את פני בתחנה ודחפני לתוך מוגי. "מה שלום אבא קטינא", שאלתי. י. ד. הסתכל בי שניות אחדות בדיממה.

"כלום אינך יודע? אבא קטינא מת".

דבריו פגעו בי כמהלומה בבטן.

"מתי?" שאלתי. "בוקר אחד, למחרת צאתך לגייני סחיל. בעלת הבית שלו מצאה אותו מת במיטתו. ללא ספק חדל הלב מדי פוק", הוסיף י. ד., בספתו על חזהו. שעה ארוכה לא יכולתי להוציא הגה מפי.

"ההיתה לו משפחה?" שאלתי לבסוף. "רק הבחור האחד הזה", השיב י. ד.

"איה בחור?" "הוא נעץ בי מבט נוקב. אחר כך, כשהבין לבסוף את סיבת תדהמתי, לב" שו פניו העצובים ארשת מזורה. "מה? אתה לא ידעת? בילי טארי הוא בנו של אבא קטינא".

משקל 100 הקילוגרם שלי, רמסתי את רגליו ואילצתי, על ידי שורת התקפות פראיות, להדחק אל החבלים ולהחליק על פניהם; ידעתי מתוך ניסיון, שכתור צאה מתמרון זה יחרתו החבלים סימנים אדומים ובווערים בגבו. השופט ניסה להפריד בינינו. המהלומות שהנחתי על טארי לא היו אלה בעלות כוח יחסי, אבל הכיתי בכף יד פתוחה ובאופן, ששורכי כפפותיו פצעו את פני יריבי. כשהצליח השופט לבסוף להפריד בינינו, העמדות פנים כאילו מאבד אני פתאום את שיווי המשקל, ואחד ממרפקי, פגע, שלא בכונה כמובן, בפניו של טארי. הוא מעד והתגודד. כשהתנפלתי עליו מחדש, הרים את ברכו בניגוד בולט כל כך לכל הכללים, שקהל הצופים פרץ כאיש אחד בשאגה. אבל אני הצלחתי לנטות הצידה. ורק ירכי נפגעה על ידי פיקת ברכו של טארי. באותו רגע עצמו פגעה שמאלי במהירות הבוק בלחיו, והוא כרע ונפל.

עברתי על פני החבלים החוצה מב" לי לחכות לספירה. בכל זאת עוד הס' פתתי לראות את אבא קטינא, כשהוא מתפרץ לתוך הורה ולוקח את טארי בזרועותיו כדי להחזירו לפינתו.

לאחר שהתלבשתי הלכנו, אבא קטיני גא ואני, למסעדה קטנה. אבא קטינא נראה עייף מאד. הוא הוסיט לי צרור שטרי כסף. מניתי אותם — היו אלה 300 דולרים, שמתוכם הוצאתי והגשתי לו 75.

"לשם מה אתה נתון לי את אלה?" שאל.

עניתו לו כי הם דמי-התיווך הרי גילים המגיעים לו, 25%. אבל הוא דחה את השטרות מעליו.

"אינך חייב לי מאומה, ידידי", מקץ רגעים אחדים אמרתי:

"אני מצטער מאד מאד על שנאלצתי להלחם בצורה כזאת. אך הרי ראת את טארי במעשיו, האין זאת?" הוא הסכים במנוה-ראש, מבלי להשיב תשובה.

"בחודאי, תיגש עכשיו לבחינות?" שאל פתאום.

עניתו בחיוב, מופתע למדי. "הצלח תצליח, אני בטוח בכך", הוסיף.

שמיני

לפברואר

1950

סירת המפרש

ב'11 ביוני 1948 נהרג האלוף דוד מרכוס שעמד בראש כוחות צבא-ההגנה בדרך לירושלים. על פי פתק קטן, שנמצא בתיקו יש להניח, שלבו ניבא לו את קיצו כי קרוב. השורות המעטות נשלחו לאלמנתו, ואלו הן:

עומד אני על שפת הים. לא הרחק ממני פורשת סירת-מפרש את מפרשיה הלבנים למשב רוח-הבוקר ומתרחקת לאסח אל המרחב. מעין השראת כוח יופי נאצלת ממנה. עומד אני ללא נוע על החוף ומסתכל בה כשהיא נעלמת באופק. פתאם אומר מישהו:

"הנה! היא הפליגה!"

אכן, היא הפליגה. אבל לאן? היא התרחקה ממני, ותו לאו. תרניה, גופה, כבליה, לא נשתנו מאז הרגעים האחרונים. עדיין נמצא על סיפונה אותו מטען של חיי-אדם, שהיא מובילה אל תעודתם. ראיתה הולכת וקטנה, אבל למעשה לא נשתנו מימדיה. ובשעה שמישהו על ידי קרא:

"הנה! היא הפליגה!"

נמצאו בעבר השני אנשים. שמפיהם פרצה קריאת השמחה:

"הנה היא! היא מגיעה!"

"זהו המוות!"

מציעים לך מזרון תענוג עליו לישון הוא יפה, קפיצי וזול מאש, פרדיון לכך

האקורדיון

מרקו אינו זוכר מתי בא למרסייל מאלג'יר. רק זאת יודע הוא, כי צעיר מאד היה, וכי גדל בין המלחים שבנמל. עובד היה במחסנים, ובגיל רך מאד למד להטיל על גבו מטענים כבדים. בלילות היה נספח לחבורות פרחי המלחים, מבלה בחברות במסבאות בסימטאות הנמל הגדול, משתתף בתגרותיהם, שומע את ספוריהם על ארצות חוקיות, וחולם על יום בו יהיה גם הוא כאחד מהם ויצא לעולם הגדול המלא רזים ונפלאות. וצורה גדולה אחת היתה למרקו: שירים, מנגינות, כמה אהב להאזין לשירי העמים השונים, שהמלחים היו מביאים אתם מארצותיהם השונות. הגה שירי האהבה הרגשניים של האיטלקים, והנה שירי רוסיה העצובים. בערבים היה יושב על החוף עם חבריו, אחד מהם היה פותח במנגינת אקורדיון; שני היה מצטרף בשירה, והיה מרקו יושב, חולם ונהנה ומבקש לשמוע עוד ועוד. אך לכל הרחוקות, לו היה לו למרקו מין כלי כזה, ולו היה יודע לנגן בו. ושל א כרגיל, הפך חלומו של מרקו מציאות. לילה אחד במסבאת מלחים, נשאר יושב לבדו לצידו של ספן איטלקי זקן שהפליג במנגינות על אקורדיון. ישבו שניהם בקרן זווית עטופים בעשן הסיגריות — הזקן ניגן ומרקו התמוגג מנחת. כשסיים האיטלקי הזקן את נגינתו, הרגיש כנראה בנעשה בלבבו של בעל הנער, בחייו העינים היוקרות, קם ואמר, — קח מרקו את האקורדיון הזה במתנה ממני, קח. סירב מרקו, כלום יצא מדעתו? מתנה יקרת-ערך כזאת! כטוב לבו עליו מיין התעקש הספן: — אם לא תקח מרקו ארביץ, בחיי ארביץ, בדילת ברירה לקח מרקו את הכלי. ומאו היה יושב כל רגע פנוי ומחבר מנגינות לפי השמיעה כשהוא פורט על האקורדיון.

יום אחד שעה שעבד בהטענת אניה הכיר מרקו בחור צעיר בהיר עינים ועליו מארק אחת מעבר לים הכחול. מפאלסטין. יוסי שמו.

התחבב יוסי על מרקו בעיקר בגלל היותו מפליא נגן באקורדיון.

לימד יוסי את מרקו לנגן על האקורדיון, והרבה לספר לו על המולדת, על ארץ-ישראל.

כעבור שבועיים הפליג יוסי באניתו והשאיר למרקו ירושה: שירים ומנגינות עבריות שלמד ממנו, כמה מילים עבריות, ונענועים לארץ.

כשנודע כעבור זמן למרקו שפרצה מלחמה בפאלסטין, קם והתגייס, ואחרי ימי הכשרה קצרים במחנה בסביבת עיר הנמל עלה לארץ. אחר זמן לא רב היה מרקו בתוך מערבולת קרבות בנגב, וכמוכן שחשב אחר מקום למקום את האקורדיון שלו. וזכריו, שנהנו תמיד ממנגינותיו, השתוממו לשמע השירים הישראליים הרבים שידע עולה חזש זה. "זה של יוסי", היה מרקו עונה, מחייך וחושף את שיניו המהירות בלובבם, מאד רצה לפגוש כאן בארץ את יוסי, שאל עליו רבות, אבל לא פגשו. באחד הקרבות, בשעת נסיגה מהירה איבד מרקו את האקורדיון שלו, ואתו את מחצית נשמתו. היו חבריו

בגוד מהתלים בו ואומרים: "אבד מרקו את אהר בתו, את האקורדיון שלו, מסכין."

גדודו של מרקו הלך והתקדם, הלך והבקיע דרך לישובי הנגב המכותרים. לילה אחד פנה המפקד ובקש כמה מתנדבים לפרוץ למבצע לעמדות האוייב לאחד הישובים כדי להוציא משם פצועים. התנדב מרקו, ובעלת הלילה יצא עם חבריו לבצע את המשימה.

צעה התבורה הקטנה חרש במרחב הנגב. מישוה זמזם בשקט פזמון ישי. שקט מזור השתרר בסביבה, כאילו אין מלחמה. רוגע כל כך הכל.

לוחש אחד בלאט למרקו. תאר לו, אנו עוללים לעלות לפתע על מוקש, ולעוף באיירי חתי, זה עלול להיות מצויק. עולים בלבנו של מרקו זכרונות מימי ילדותו הרחוקים והנשכחים, על ספורי אביו בלילות שבת, שם באלג'יר הרחוקה, על כנען המכורה העתיקה, וניגוניו העצובים. זכרונות, אלה עולים ומשטי טשים את שנות שהייתו במרסייל. כה בהירים ומלטפים צלילי-עבר אלה כאן בליל חושך זה בערבות הנגב, החבורה ממשיכה לצעוד בדממה. כעבור כשתים הליכה — ניתנת הפקודה למשיך את הדרך בחילה. נמצאים הם בשטחי ההפקר שבין עמדות האוייב ועמדותינו. הגה מבחינים מרחוק את גדר התיל ומגדל המים של הישוב, מטרם.

עוד מאתיים, שלוש מאות מטר ו... טרטור מקל-ים, מזוזם כדורים וברק כדורים ורחניים החרידו את השקט והחושך. לכל השדים, הבחינו בהם, כנראה ימח שמשם. להמשיך, להתקדם, הנה, הנה הגדר.

מרקו קבל לפתע מכה חזקה בכתפו ולאחריה —

כאב צורב. בלי משים משה ידו בכתפו ונגעה במשהו חם, נוזל. מרקו הפליט קללה צרפתית; רוצה הוא לומר לשמואליק, חברו הוותיק לצדו, שנפגע, אולם אין הוא שומע את קולו עצמו. היתה לו הרגשה מוזרה כאילו נעשה קל כל כך, ומרקו איבד את הכרתו. לטולטל משונה העיר אותו לרגע, הרגיש שמישוה סותח אותו בחילה ונדמה היה לו שזחילה זו נמשכת כבר שנים. "שמואליק", קרא בלחש, "לא, חבר, לא שמואליק, אבל אין דבר; עוד מעט נהיה בתוך עמדותינו, בקיבוץ. ושוב שקט בערפל.

"כנראה שהוא עומד להתעורר", שמע מרקו קול לבחורה, כששבה אליו הכרתו. רצה להתיישב, והרגיש כאב אטום בבבו. כנראה נפגע כהוגן.

"הכול בסדר", אמרה הבחורה והתקינה את משכ"בו. "שכב במנוחה".

"ומה עם שמואליק ושאר החברה", שאל מרקו. "כולם כאן", ענתה.

כמרחוק שמע מרקו הד יריות, שהלכו והשי-תקפו. הביט סביבו, נראה, שהוא נמצא בעמדה בתוך האדמה. בחדר אלונקות, בפינה ניצבים כמה רובים. ולידם, משונה, כל כך לא מתאים לזמן ולמקום מונח על שרפרף אקורדיון. רוצה היה מרקו לקום, לגשת ולנסות לנגן במקצת, אבל ברגע שניסה לקום הרגיש אותו כאב צורב בנגב, וטולטל בחזרה למשכבו. לכל הרחוקות, חשב, באתי להוציא מכאן פצועים, והריני מוטל בעצמי פצוע, הרי לך ענין.

חורה אחנה חברה. "נו שלום, שמי דבורה, איך ההרגשה, יותר טוב?" הצטחקה אליו. "לא רע", ענה מרקו, "יכול להיות גרוע יותר. ומי מנגן כאן אצלכם על אקורדיון?" לא התאפק ושאל.

עברו כמה ימים. פלוגתו של מרקו ביצעה את משימתה והוציאה את הפצועים מהמקום. אבל מרקו עצמו נשאר במקום, והואל ירופא המקום עמד על דעתו שאסור לטלטל אותו.

החזית הלכה והתרחקה דרומה. מרקו החלים לאט לאט מפצעיו. חברי הקיבוץ יצאו מהמקלטים והעמדות התחזקו, התחילו לתקן פה ושם את הבתים והצרפים, והתחיים החלו חוזרים למסלולם. יושב מרקו בחדרו בכסא נוח שסודר בשבילו, נשקף מבצע לח' לון. אהה, אילו היה לו כעת האקורדיון שלו, חבי רז טוב.

נכנס אליו החבר הרופא אלכסנדר, שהחיל הצעיר והשחרר התחבב עליו. "נו מר מרקו מבריאם, הה, עוד מעט ותעוף מכאן, תחזור לגדודך", "כן", נענה מרקו, "הנה קבלתי מכתב משמואליק והחברה, והללו שואלים אותי עך מתי חושב אני לגדור כאן ולגוזח בבית ההבראה שלי". התאזר מרקו ושאל את אלכסנדר, "ראיתי כאן בבואי אליכם אקורדיון, כלום ישנו עוד?" "ישנו", ענה הרופא. "ושל מי הוא?" שאל מרקו. "רבי מה, כלום מנגן אהה", שאל אלכסנדר. — "כן, ניגנתי, אוהב אני מאד לנגן, אבדתי את שלי בקרבות, לכל הרחוקות. כלי טוב היה, מתנה". "כן", ענה אלכסנדר ויצא.

פלוגת ערב נכנסה דבורה והביאה עמה את האקורדיון, העמידה אותו ליד כסא של מרקו ויצאה. לקח מרקו את הכלי לידיו, ניסה כמה צלילים, ולאט לאט שקע בנגינתו. התחיל בשירים צרפתיים, שירי חבריו המלחים במרסייל, ועבר לשירים ארץ-ישראליים, שיריו של יוסי.

הערב ירד ועטף את הקיבוץ הבודד בדמדומים, ומרקו ניגן וניגן. הרגיש שנכנסה דבורה, עמדה ליד הפתח והקשיבה.

הפסיק מרקו, כאילו הצטדק: "טוב להחזיק אחרי זמן כה רב כלי נגינה ביד". התקשה לבטא מחשבתו בעברית. "זה מאד חסר לנשמה". — "כן", אמרה דבורה, "גם הכלי יתום היה מאותו יום, שבעליו נפל בימים הראשונים של הקרבות. נגן, מרקו, נגן".

עברו כמה שבועות ומרקו החלים לגמרי, התחיל לעזור לחברי המשק בעבודתם והיה כאחד מהם. בער"בים היה מנגן וחברים היו מתאספים ומאזינים לשיריו. ובא היום בו עמד מרקו לעזוב את הקיבוץ ולחזור לגדודו. נכנס אליו אלכסנדר הרופא להפריד, "נו, נוסע אהה מרקו, חבל שמחים היינו לו היית נשאר אצלנו. תבוא, תבקר, ביתך הוא", והמשיך — "דבורה ביקשה שתקח לך את האקורדיון. אחרי מות יוסי חזרה, אין מי שינגן בו כאן בלעדך".

"מה, היה שמו של בעל האקורדיון?" שאל מרקו כשהוא מחזיר כולו.

"יוסי, וכי מה?" השתומם אלכסנדר.

"לא כלום", נגמם מרקו, "לא כלום. ישאר האקורדיון כאן, אצלכם מקומי". עמד אלכסנדר ולא הבין פשר התרגשותו של מרקו, ואולי גם אני, המשיך חרש מרקו, "גם אני מקומי כאן", תגמר המלחמה, אחזור, אעבוד כאן, אתכם, אחיה כאן, ואז, סיים בארזו את תרמילו, "או אשוב ואנגן בו באקורדיון של יוסי".

— אהלך, ג'יניוס, מה שלומך, שב, כאן יש מקום פנוי...
— יא-סאלאנטאק. היית היום אצל כדסקי?
— במקרה כן. רוצה עוגה עם קרים, ג'יניוס?
— לא ייזק...
— או תזמין אצל סטאלה ותביא לך. מה אתה מסתכל בי כמו צנזן? אל תשכח להזמין גם בשבילי... — אה, כסף?... הבל הבלים, אמר קוהלת... אינך לומד מדעי היהדות, ג'יניוס?... חבל באמת. אבל את העוגות תזמין בחינך. כבוד שלושה שבועות אני צריך לקבל עשר לירות מהשקום, או אכבד את כולכם...
— מבטיח, קופי? אתם העדים...
קונים עוגות ותה בשביל כל ה"באני" דה" ומעשנים סיגריות עד לשעמום. ושוב מציל קופי את המצב. הוא מס' תכל בשעון וצועק: "שמעו, חברה, תשע וחצי. נותנים היום משהו בש" ביל חיליים ב"קופסת השוקולאד". איזו להקה, השד יודע מה... "קאמאן" — בואו...

"מסטיק" ומנסה, ללא הצלחה ניכרת, להתאמן בקריצה. ואילו אריה, "אבוי פלפל", כדרך כל האזנים מאז ופועל, עוסק בשתי מלאכות בבת אחת — מנסה לפתור בעיה שחמטית ב"על המשמרי" ושורק חרש קונצרט לכינור (אצלו זה קונצרט לשיריקה מתחדת) של מנדלסון... נאחל לשלישיה הקדושה חל"מות נעימים ונפנה הלאה.

— חרפי!
צריחה עזה פולחת את חלל בית הקפה, מיקצה נרדמים וזקפת כפופים ומושכת אליה השומת לב כללית. האיש שאילו נזעקו הדברים יושב במרומים — בסיופון תיבת נוח; שם את רגליו האחת על השנייה, מרפקו נשען על השולחן, כשכף ידו מלטפת את העורף. העורף שלו ראוי לציון. הוא מדבר בעקימת הבהון, כבחור ישיבה, המכבד את עצמו, אבל חזותו היא של פרוץ צברי נוקשה ושפמו העבות עושה ממנו מעין תערוכת של סטלין, פילטודסקי ורס"ג טיפוסים — לפחות מבחינה אופטית. זהו חרפי, רבתי, פסח חרפי, נא להכיר. מה שנחא בשביל הכנסת. מה

"עטרה" — "כסית" של ירושלים (המשך מעמוד 9)
שבחורה היא מבחינת בל יראה ביניי הם. חיבורים-אפורים מדפפים הם במגי זינים אמריקניים ומתחכמים על תורת הקואנטום החזשה. שלושה הם על פי רוב — עווי המזמנם, אריה גלאור המכונה "אבו-פבל" (יש לשם זה היסטוריה משלו, אבל אותה אספר בפעם אחרת) והייקה שבחבורה — א.ש. גרנה גרוס.
בפני שלושתם הבעת בטלנות, המ' ציינת את "הסטודנטים בחסד עליון". בולט ביותר ביניהם ה"עבר ממוצא ייקי" — א.ש. גרנה-גרוס. רצופו דומה לפירמידה, שהפכות בערצה למה, כדי להוכיח את האמת במשפט פית' גורס. ואם לפי פנוי עוד התקשה להחליט כיצד לקרוא לו, הרי בלוריתו היא של נזיר מובהק. מחלפות-שמשוך, שטרם עברו כל גז, אם כי דמותו דמות של בעל-זבוב...
עתה הם יושבים רגע קל בשקט, עיפיים מצריחת הויכות. עווי המזמנם שקע לתוך תרדמה רוחנית, כראוי לש" מו, ועיניו הרתות על פני הוושבים ללא מטרה. א.ש. גרנה-גרוס לועס

גירושים

משעשעים

חנה ברנד

לא, הגירושים אינם משעשעים כל עיקר. זוהי בעיה אשר אין כמעט ארץ בעולם שאינה מתלבטת בה, ואינה מת ריעה על ריבוי מקרי הגירושין בה.

מאות ואלפי סיבות לגירושין. כמספר הגטין - כן מספר הסיבות. ישנם טוענים שהסיבה לריבוי הגירושין היא ביירות ערך המשפחה כמוסד חברתי. יש כאלה התולים הכל במלחמות, בפי רודים הממושכים, בנישואים הנחפזים של ימי המלחמה. ואחרים מאמינים שרק בגלל ירידת המוסר בעולם והי המין החפשיים המקובלים בחברה המודרנית מתרבים הגירושין.

בבתי המשפט העוסקים בגטים בכל חלקי העולם מתגלות יום יום טרגדיות מוזעזעות מחיי משפחה הרוסים, אהבות שנכובו, הבטחות שנשכחו, אנשים ונשים למודי סבל השואפים לגט כאל המוצא המשחרר.

ולמרות הכל ישנם גם גירושים משעשעים. הם אינם משעשעים את בני הווג; אלה בודאי מרבים לסבול. אך הם משעשעים את קהל השומעים והקוראים ומעלים בת צחוק אפילו על פני השופט הקפדן. כי הסיבות לתביעות גירושין אלה אינן בגידות, מעיי לות וחוסר התאמה. הסיבות הן אופיים המזרז והמצחיק של גברים ונשים שונים - אך למה אאריך. הנה אביא לפניכם רק כמה מתביעות אלה שגאספו באמריקה. קראו והחליטו בעצמכם: כלום אין בכך כדי לשעשע? סיבות של תביעות נשים.

בעלה קיבל הזמנה לבית המשפט כנאשם בגלל נהיגה ביד אחת! או בעלה משחק כדור רגל ביום ששי, כדור סל בשבת, גולף ביום ראשון וקלפים ביתר ימי השבוע.

מורה לריקוד טוענת שאינה יכולה

ירושלים-תל-אביב-חיפה

פתרון התחרות הכותרות

כותב בקשות, הצהרות כשבר עה ותעודות ירי שר לפני בנין בית המשפט בתל-אביב

הצילום: קאופמן

בעל אחר שלח לאשתו את המכתב הבא: התחתנתי בשבוע שעבר. אני מקווה שאין זה איכפת לך. עקרת בית מספרת שבעלה העצל ומחוסר העבודה בא לבסוף הביתה עם משרה - בשבילה!

לאשה אחרת אין שום תלונות להתנהגות בעלה אליה, אלא שאינה יכולה לראות איך הוא מתנהג אל אמו שלו. ואחרונה היא האשה בת הגז הטורענת שבעלה דורש תמיד לדעת לאן היא הולכת ובלתיית מי!

אך תלונות יש לא רק כנגד הגברים: רים שהם משונים: הנה כמה מטענות הגברים:

בעל אחד טוען שאשתו לוקחת אתה למיטה לא פחות מיד חתולים!

אחר מספר שאשתו הכריזה או תגור במוסך ואחר השכיחה גם את המוסך והכריחה אותו לעזוב.

חתן צעיר, בודאי קצר ראיה, מספר שהכיר את כלתו רק מספר חדשים, והנה כמה שעות אחרי חתונתם המי פוארת כבר ילדה לו בן.

בעל אחר מספר שאשתו היא כה קמצינית עד שהיא משאירה לו רק 10 סנט לשבוע ממשכורת של 50 דולר לשבוע. והיא מרשה לו לשבת על כסא רק בשעת הארוחות. יתר הזמן הוא חייב - לעמוד!

אשה אחרת איימה על בעלה שהיא תשרוף אותו, תערבב את אפרו עם זבלים חימיים ותפזר "אותו" על הרשא לפני ביתם.

מה הפלא איפוא שגם השופט צוחק?

סיורים קלים בעיר

כשהציעה לי בפעם הראשונה המוכרת זוג מכנסי גומי בשביל בני הפעוט הייתי נפתת ומשתוממת.

מה, מכנסי גומי? גילון לילד? אך לא. מי יודע מה זה יכול לגרום, פצעים, גרויים, ועוד ועוד. לא לא, לא אקח.

ולמרות כל השתדלויותיה של המוכרת הנאמנה וכל הבטחותיה שמוצר זה הולך ונכוש לו מקום בכל העולם בארון בגדי הילדים - לא קניתי. אך אחרי חודש-חודשים, כשקבלתי את החליפה הראשונה הרוגה, חזרתי בי.

גם, רק לסויל אחד, אמרתי, מתי אלביש לו את חליפתו היפה? פעם בשבוע פעמים בשבוע לשעה קלה, אנסה, בודאי לא יזיק.

וקניתי. ונסיתי - ולא הזיק.

כשכא הקור והייתי מוצאת אותו בבוקר רטוב מכף רגל ועד ראש, החלטתי לנסות להלבישו זוג זה בלילה. נסיתי - ולא הזיק. ומאו הוא לובש זאת תמיד. הוא פחות רטוב ואני פחות עייפה מכביסה.

היום את יכולה למצוא את המוצר הזה בכל חנות של בגדי ילדים. גומי גילון או חומר אחר שאינו חדיר למים - כולם נמצאים. ישנם מינים טובים וישנם פחות טובים, אך כולם מועילים לילד ולא.

כמוכן, שישנן היום עוד אמהות רבות המודעזעות לשמע הדבר הזה. "חס ושלום, חס ושלום", הן אומרות, "אנו גדלנו רק בחיתולים וכן גדלו בנינו" - אך כדאי להעיו פעם, אמירות, ולנסות; אתן תראינה ותווכחנה, כי טוב הדבר, טוב מאד.

תקליטים לספון אברהמסון תל-אביב רחוב בני-הודו 9

כדאי לצאת

לעתים משתדלת האשה לסדר את תסרוקתה, וכל עמלה לשוא, באם שערותיה מחוססות הן, שמנות וחסרות ברק.

תסרוקת יפה דורשת טיפול מתמיד, התלוי בשלושה גורמים: א) מסרק - יש לסרק את השערות בכל ערב כדי לנערן מאבק היום.

ב) מברשת - יש להבריש יפה ובכוח את השערות מדי יום ביומו.

ג) שמפון - לחפיפה יש להשתמש אך ורק בשמפון חפשי מאלקלי שאינו משאיר מישקע סבוני אפור בשערות. השמפון של "יצהר" חפשי מכל אלקאלי, וביהח"ל אחראי לכך. שמפון זה נותן לשערות ברק, ונשה אותן קלילות וחזקות, שומר על הגוון והסלסול הטבעי שלהן. נסי עוד תערב את השמפון של "יצהר" ומיד תיווכחי בתוצאות המפתיעות. לשערות יבשות, אין טוב משמפון ביצים "יצהר".

העיקרה לייכות מטופיאן דה לוקס

הבימה

יום ה' 26.1 — „בני ערוכה“
 תל-אביב (מונטרא),
 יום ה' 26.1 — „אהבת נעורים“
 פתח תקוה
 מוצ"ש 28.1 — „חלום ליל קיץ“
 תל-אביב
 יום א' 29.1 — „אהבת נעורים“
 תל-אביב
 יום ב' 30.1 — „חלום ליל קיץ“
 תל-אביב
 יום ג' 31.1 — „אהבת נעורים“
 גבעתיים
 התחלת ההצגות הרגילות בשעה 8 בערב

א ה ל

תיאטרון פועלי ישראל
 יום ה' 26.1 „יום מנוחה“
 רחובות
 ב' 8 בערב
 יום ה' 26.1 אינקובטור על הסלע
 ירושלים
 ב' 9 בערב „ציון“
 יום ה' 26.1 הופעת אלזבט ברנר
 ב' 8.30 קרית-תיים
 יום ו' 27.1 הופעת אלזבט ברנר
 ב' 8.30 חולון
 מוצ"ש 28.1 „יום מנוחה“ הצגה
 ראשונה מטעם המחלקה לתרבות
 ולנוער ב' 6
 תל-אביב
 מוצ"ש 28.1 „יום מנוחה“ הצגה
 שניה ב' 9
 תל-אביב
 יום א' 29.1 אינקובטור על הסלע
 תל-אביב
 ב' 8 בערב
 יום ב' 30.1 אינקובטור על הסלע
 הצגה יומית לתלמידים ולנוער
 ב' 3 אחה"צ
 תל-אביב
 התחלת ההצגות הרגילות בשעה 8 בערב

תיאטרון קאמרי

יום ה' 26.1 „רק אתמול נולדה“
 תל-אביב
 ב' 8 במוגרבי
 יום ה' 26.1 „משרתם של שני אדונים“
 בבית הפועלים ברעננה
 מוצ"ש 28.1 „במוגרבי“ תל-אביב
 2 הצגות „הצל“ בשעה 6 ובשעה 9
 התחלת ההצגות הרגילות בשעה 8 בערב
 בקרוב — הצגת בכורה
 „הם יגיעו מחר“
 מאת נתן שחם

המטאטא

יום . מ נ ו ח ה
 יום ג' 31.1 בתל-אביב
 יום ה' 2.2 בשעה 9 בירושלים
 התחלת ההצגות הרגילות בשעה 8 בערב
 כאלום ישה חפץ
 לי-לה-לו המחורש

חדר להשכיר

יום חמישי 26.1 קרית-מוצקין
 מוצ"ש 28.1 תל-אביב
 יום ראשון 29.1 תל-אביב
 יום שני 30.1 תל-אביב
 יום שלישי 31.1 רחובות
 יוש רביעי 1.2 חולון
 מוצ"ש 4.2 יום ראשון 5.2
 יום שני 6.2
 הצגת בכורה
 מ ת ח ג ב ה...!
 כרטיסים: בקופת „ישה חפץ“
 בשעות 11-1 לפנה"צ ומ"צ 4.30 אחה"צ

תשבץ מס. 8

מאת א. בררפאל

5	4	3	2	1
9		8		7
	12		11	10
	15		14	13
		17		16
	20	19		18
		22	21	
26		25	24	23
		29	28	27
	32		31	30
				33

במאוזן:
 2 — דרתי צעיר; 6 — קולמוס;
 8 — שמה; 10 — התכסה גלד; 12 — ממון; 13 — התמהמה; 15 — לא מבושל; 16 — כלי לסלוק שער; 18 — פרי הגפן; 19 — שמש; 21 — מורד; 23 — קיים; 25 — שליט „מורד“; 27 — מדינה בצפון אפריקה; 29 — קיצור שמו של היסטוריון; 30 — כנוי לסימפוזיה של מוצרט; 32 — קול חוזר; 33 — מתכת בלתי מתלדה.

במאונך:
 1 — איש תם, יושב אהלים; 3 — לא; 4 — כנוי לבבל (ירמיהו נ"א); 5 — צורת דברים בכתב; 7 — נשיא שהכיר ראשון במדינת ישראל; 9 — תופעה הנגרמת ע"י כח המשכה של כדור הארץ; 11 — ...פתים (משלי א'); 14 — חבר הממשלה; 17 — גרם לרפיון; 18 — האשמה חסרת יסוד; 20 — אמצעי למניעת גלוי תכן המכתב; 22 — מידת חשמל; 24 — קומפוזיטור מפורסם; 26 — שדה קרב; 28 — בות ידוע במלחמת העולם הראשונה; 31 — ילדי; אר.

התזמורת הפילהרמונית הישראלית

רסיטל שלישי ואחרון
אידה הנדל
 ליד הפסנתר: מיכאל טאובה
 תל-אביב, מוצ"ש 28.1, „אהל-שם“
 ב' 8.30 בערב
 טרטיני, מוצרט, ברהמס, ברטוק,
 שימונסקי, ביזה-סרסטה.
 מכירת כרטיסים:
 תל-אביב, משרד התזמורת, אלנבי 56
 בשעות 11-2, 4-6.

חיפה
 יום ה' 26.1 ב' 9 בערב
 תל-אביב
 יום ג' 31.1 ב' 8.30 בערב
טוסקה
 המנצח: ג. זינגר
 כרטיסים:
 ת"א, ביליק, אלנבי 67 טלפ. 5018
 חיפה, גינצבורג, הרצל 25 טלפ. 3621

תקליטים
 באר, כשהובן אופרות,
 אופרות ולסיס רקודים
 רדיו אוניון - רוברס
 רח' דינגוף 116, תל-אביב

קונצרט למנויים מס' 5
 המנצח: שרל ברוק
 הסוליסטים: אידה הנדל (כנור)
 ירושלים — יום חמישי 26.1

כלט עמי

הערב, 26.1 ב' 8.30 בערב
 ביום רביעי, 1.2 ב' 9 בערב
 באולם „אהל“ ת"א
 באולם „אדיסון“, ירושלים
א. דיורטימנטו לצ'יקובסקי
 בלט קלאסי (קטעים) כוריאוגרפיה — מיה ארכטובה
ב. הנגב קורא!
 בלט ריאליסטימקורי ב'3 מערכות
 מאת אלישבע מונה
פ. שליצר
 ע"י הפסנתר ד"ר י. וינפדר
 מ ש ת פ ים: מ. ארבוטובה, א. מונה, מיה פיק, סוליסטיות סטודיו
 ארבוטובה, סוליסטיות להקת יהודית אורנשטיין, הצייר: מ. רוזנר
 כרטיסים: „כרטיס“, אלנבי 31; בירושלים — במשרד א. כהנא.

תל-אביב, אולם „אהל“
 יום חמישי 2.2.50
 בשעה 8.30 בערב

פרנסוס

מחולות תנכיים ומזרחיים
רחל נדב
 ליד הפסנתר:
ד. אריאלי
אורי שטרנברג
 כרטיסים אצל: „שלוניגר ושפרינגר“ נחלת בנימין 2,
 „הכרטיס“ אלנבי 31; „מנדלי“ בן-יהודה 62 ובקופת הערב

תכנית בתי הקולנוע

החל ממוצאי שבת 28.1.1950

מגדלור	אוריון	ארמון, חיפה
שבוע שני טרובדור	שבוע ששי גינני בלינדה ג'ן ווימאן לו איירס וצ'דלס ויקפורד	עשרה אחים היינו
אופיר	אסתר	אורה, חיפה
שבוע חמישי	שבוע שני מצחצחי נעלים	הדרך לאושר
לא נאה ולא יאה		

כתבת המערכת וההנהלה: תל-אביב, רחוב ליליבלום 12,
 טל' 4414, ת. ד. 1962 / העורך האחראי והמו"ל: א. קיסרי /
 דפוס מ. שהם, תל-אביב, רחוב ט"ן 6, טל' 2239 / גלוסות:
 צינבורגסיה, ארץ-ישראלית בע"מ / ההפצה: דוד טוסל ובניו.

אולם המוזיאון רסיטל לפסנתר יום ב' 30.1.50
עדה פינצ'וק
 כרטיסים: שלוניגר את שפרינגר, רדיו אוניון
 אימפרסארי: א. ה. רוברס

תמונות מאתמול ואולי גם ממחר...

שוב תלשנו עלה אחד מאלבום ישן נושן. הגנו מחזירים אתכם לאירופה של שנת 1920. לכאורה, עולם מיוחד לעצמו: זה לא מכבר נסתיימה מלחמת העולם; פצעי האנושות טרם הגלדו. בבתי העלמין דממו קברות הנופלים שלחמו על עולם טוב יותר ועל דימוקרטיה, שאיש מהם לא ידע לאשררו מה משמעותה האמיתית. הללו שוב לא יקומו מקבריהם, אך העולם של אתמול עשוי לחזור גם מחר; בעקבות הראשונים עתידים ליפול תרשים. — רק הפרחים ילבלבו כתמיד...

התמונה משמאל:
אדמות משוחררות...

התמונה באמצע משמאל:
המשאיותמן הופסק...

הסכה ג'נטלמני...

כל דור מביא עמו נכסימוסר משל עצמו, אך הדור לאחריו בא ומוכיח, כי מה שהיה הוא שיהיה. תגובות האדם שזות הן כמעט בכל התקופות, רק הלבוש החיצוני שונה...

כך התרחצו אבותינו... ←

הפולחן כזה צוהר

בן כמה אני? — בבית בן 5, באוטו — 3.

שעות נוספות
 אדם בא להרשם בלשכת העבודה.
 — כמה שנים עבדת במקום הקר-
 דב? שאלו המזכיר.
 — 35 שנה.
 — ובן כמה אתה?
 — בן 32.
 — איך זה אפשרי?
 — עבדתי שעות נוספות...
 אליהו כהן, ירושלים

לשון צנועה
 האב: אורי, מה חדש בעתון?
 אורי: שוב מהפכה בסוריה.
 האב: מי זה הפעם?
 אורי: אני יודע? שישקילי!
 האב: זוהי הלשון הצנועה שלמדת
 בחטיבה!?
 א. קורן, עפולה

משחק ב"אבא מת"
 יצחק (בן 4): בואי נשחק במשחק
 אבא, אמא וילד.
 יונה (בת 4): ובכן, אני אחיה אמא
 ואתה הילד — אוי! ומי יהיה האבא?
 יצחק: אז מה יש? נשחק באבא
 מת.
 יעל אחיטוב, רמת-גן

מסתנן
 באחת מישיבות הכנסת בת"א הר"ר
 גיש הסדרן בילד שנכנס בגנבה לתחום
 הבנין.
 "מי אתה?" שואל הסדרן.
 "אני מסתנן, עושה הילד בגאווה.
 "מהיכן?"
 "מהמשולש", עונה האוטוט, כשהוא
 מצביע על חלון בצורת משולש, שדרכו
 נכנס פנימה.
 א. נחום, ירושלים

"חיות הנגב"
 זוג אמריקאים שבאו לתיור בארץ
 עם ילדם בן השש החליטו לבקר בהצ"ר
 גת "חיות הנגב באות העיריה". ההצגה
 מצאה חן בעיניהם אך הרגישו שאין
 התוכן כשם ההצגה, אלא שאיש לא העיז
 להעיר דבר בנוגע לזה. אחרי גמר
 ההצגה פנה הילד אל הוריו ואמר:
 — "מזורה היא ארץ-ישראל מאד."
 — "מדוע?" תמהו הוריו.
 — הלא ראתם, ענה הילד, "כאן
 החיות הן על שתיים ואילו אצלנו הן
 על ארבע."
 עקיבא הרשקוביץ, חיפה

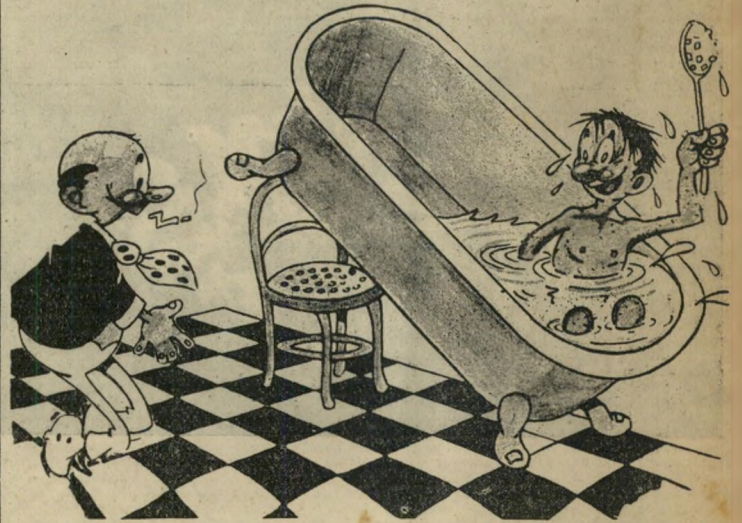

"כך לא נשאר שום טביעת אצבעות."

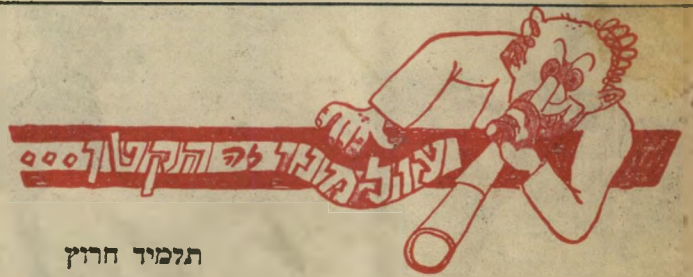

— אבאי מה זה "סמכות מלאה"?
 — שאל את אמך!

כמו בתל-אביב...

— כשהמים אינם עודים לקומה השלישית שלנו, עדי
 לסדר לי אמבטיה בצורה כזו.

תלמיד חרוץ
 המורה: מדוע שוב אחרת לבוא
 לבית הספר?
 התלמיד: — אחרי הגשם אי אפשר
 היה ללכת ברחוב. הלכתי צעד אחד
 קדימה והתחלקתי שני צעדים אחורה.
 המורה: — ובכל זאת, כיצד הגעת
 סוף סוף לבית הספר?
 התלמיד: כשראיתי מהו המצב, שר-
 ניתי את הכיוון ופניתי לחזור הביתה,
 עד שהתחלקתי לבית הספר...
 רמי נודלמן, ת"א

אינם נשואים
 ללשכת הגיוס של חיל הספר נכ-
 נסים שני גברים על מנת להתגייס.
 האם אתם נשואים? — שואל הקצין.
 — חס וחלילה — עונים השניים —
 אנחנו רק חברים...
 ב. א., פתח-תקוה

מסיבת אבד
 רמי נעצר ליד חנות וקורא:
 "מסיבת אבד, החנות סגורה."
 איזה אנשים רשעים! רוגז רמי,
 אפילו באבד הם עושים מסיבה!
 ש. פ., ר. ת"א

ארכיאולוגיה וצבא
 א: מ"הובי" של אדם ניכר
 אופיו. קח לדוגמה את הרמטכ"ל, המ-
 חבב ארכיאולוגיה. כאשר נודע לי, שכך
 הוא הדברי, נרגעתי. פירוש הדבר שהוא
 בעל אופי שקט, המבכר לחטט בעבר
 מאשר להסתכן בתוקפנות.
 ב: ואילו אני, מקצועי זה עורר
 בי חששות. מבין אתה, בארצות כמצר-
 ריים או עיראק יש יותר מדי דברי
 עתיקות היכולים לעורר חמתו של
 ארכיאולוג...
 ש. פ., ר. ת"א

דימוי דור

הסיגריה החדשה של אחים בזרנו בע"מ

נפרס של לירה אחת זוכה בעל הבדיחה
 הנידפסת ראשונה כמדור זה. בדיחות
 אגב לשלוח למערכת "העולם הזה". על
 הסמפסה יש לציין: "עולמנו זה הקטן".